

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie

(2014/C 198/01)

OBSAH

	Strana
Úvod	2
1. Rozsah uplatňovania a vymedzenie pojmov	3
1.1. Rozsah uplatňovania	3
1.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahuje tento rámec	4
1.3. Vymedzenie pojmov	5
2. Štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy	8
2.1. Organizácie venujúce sa výskumu a šíreniu poznatkov a výskumné infraštruktúry ako príjemcovia štátnej pomoci	8
2.1.1. Verejné financovanie nehopodárskych činností	8
2.1.2. Verejné financovanie hospodárskych činností	9
2.2. Nepriama štátna pomoc pre podniky prostredníctvom verejne financovaných organizácií venujúcich sa výskumu a šíreniu poznatkov a výskumných infraštruktúr	10
2.2.1. Výskum v mene podnikov (zmluvný výskum alebo výskumné služby)	10
2.2.2. Spolupráca s podnikmi	10
2.3. Verejné obstarávanie výskumných a vývojových služieb	11
3. Spoločné zásady posudzovania	12
4. Posúdenie zlučiteľnosti pomoci na výskum, vývoj a inovácie	13
4.1. Príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu	13
4.1.1. Všeobecné podmienky	13
4.1.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc	14
4.2. Potreba štátneho zásahu	14
4.2.1. Všeobecné podmienky	14
4.2.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc	15
4.3. Vhodnosť opatrenia pomoci	16
4.3.1. Vhodnosť alternatívnych politických nástrojov	16
4.3.2. Vhodnosť rôznych nástrojov pomoci	16
4.4. Stimulačný účinok	17
4.4.1. Všeobecné podmienky	17
4.4.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc	17
4.5. Primeranosť pomoci	18

4.5.1.	Všeobecné podmienky	18
4.5.1.1.	Maximálne intenzity pomoci	19
4.5.1.2.	Vratné preddavky	19
4.5.1.3.	Fiškálne opatrenia	20
4.5.1.4.	Kumulácia pomoci	20
4.5.2.	Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc	20
4.6.	Zabránenie neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod	21
4.6.1.	Všeobecné úvahy	21
4.6.1.1.	Účinky na trhy s výrobkami	22
4.6.1.2.	Účinky na obchod a výber umiestnenia	22
4.6.1.3.	Zjavné negatívne účinky	22
4.6.2.	Schémy pomoci	23
4.6.3.	Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc	23
4.6.3.1.	Narušenia na trhoch s výrobkami	23
4.6.3.2.	Účinky na umiestnenie	25
4.7.	Transparentnosť	25
5.	Hodnotenie	25
6.	Predkladanie správ a monitorovanie	26
7.	Uplatniteľnosť	26
8.	Preskúmanie	26

ÚVOD

1. S cieľom zabrániť tomu, aby štátne dotácie narušovali hospodársku súťaž na vnútornom trhu a ovplyvňovali obchod medzi členskými štátmi spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom, sa v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) stanovuje zásada, že štátna pomoc je zakázaná. V určitých prípadoch však takáto pomoc môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy.

2. Podpora výskumu, vývoja a inovácií je významným cieľom Únie stanoveným v článku 179 zmluvy, v ktorom sa uvádza, že „[c]ieľom činnosti Únie je posilňovať svoju vedeckú a technickú základňu prostredníctvom vytvorenia európskeho výskumného priestoru, v ktorom sa voľne pohybujú vedci, vedecké poznatky a technológie, a podporovať zvyšovanie jej konkurencieschopnosti vrátane konkurencieschopnosti jej priemyslu za podpory všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za potrebné [...]“. V článkoch 180 až 190 zmluvy sa stanovujú činnosti, ktoré sa majú v tomto smere uskutočniť, ako aj rozsah pôsobnosti viacročného rámčového programu a jeho realizácia.

3. V stratégii Európa 2020⁽¹⁾ sa výskum a vývoj označujú za kľúčové hybné sily dosahovania cieľov inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Komisia v tejto súvislosti stanovila hlavný cieľ, podľa ktorého by mala úroveň investícií do výskumu a vývoja do roku 2020 dosiahnuť 3 % hrubého domáceho produktu Únie (ďalej len „HDP“). Na podporu pokroku v oblasti výskumu, vývoja a inovácií sa v stratégii Európa 2020 navrhuje najmä hlavná iniciatíva s názvom Inovácia v Únii⁽²⁾, ktorej cieľom je zlepšiť rámcové podmienky a prístup k financovaniu pre výskum a inovácie s cieľom zabezpečiť, aby inovatívne myšlienky viedli k vytvoreniu výrobkov a služieb, ktoré zabezpečia rast a pracovné miesta⁽³⁾. V oznámení s názvom Európa 2020 sa uvádza, že politika štátnej pomoci môže „aktívne a pozitívne prispieť [...] podnecovaním a podporovaním iniciatív pre inovatívnejšie, účinnejšie a ekologickejšie technológie a zároveň uľahčovaním prístupu k investíciám, rizikovému kapitálu a financovaniu výskumu a rozvoja“.

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie „Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“, KOM(2010) 2020 v konečnom znení, 3.3.2010.

⁽²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020 – Unia inovácií“, KOM(2010) 546 v konečnom znení, 6.10.2010.

⁽³⁾ V roku 2012 predstavovali celkové výdavky na výskum a vývoj v rámci Únie (z čoho zhruba 1/3 pripadá na verejný sektor a 2/3 na súkromný sektor) 2,06 % HDP, pričom od roku 2005 vzrástli o 0,24 percentuálnych bodov (Eurostat, Štatistické údaje o hlavných ukazovateľoch: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators). Aj keď súkromné výdavky na výskum a vývoj ako podiel HDP od roku 2008 mierne vzrástli, existujú veľké rozdiely medzi členskými štátmi, priemyselnými odvetviami a jednotlivými subjektmi [Európska komisia, „Research and Innovation performance in EU Member States and Associated Countries 2013“ (Výkonnosť v oblasti výskumu a inovácie v členských štátoch EÚ a pridružených krajinách, 2013)].

4. Aj keď sa všeobecne uznáva, že konkurenčné trhy zväčša prinášajú efektívne výsledky z hľadiska cien, produkcie a používania zdrojov, v prípade zlyhania trhu⁽¹⁾ môže zásah štátu zlepšiť fungovanie trhov a prispieť tým k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu. V kontexte výskumu, vývoja a inovácií môže zlyhanie trhu nastať napríklad preto, že účastníci trhu bežne nezohľadňujú (pozitívne) externality, ktoré vzniknú iným subjektom v hospodárstve, a preto sa venujú činnostiam v oblasti výskumu, vývoja a inovácií na úrovni, ktorá je z pohľadu spoločnosti príliš nízka. Podobne môžu projekty v oblasti výskumu, vývoja a inovácií trpieť nedostatočným prístupom k financovaniu (v dôsledku asymetrických informácií) alebo problémami koordinácie medzi podnikmi. Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže byť preto zlučiteľná s vnútorným trhom, ak možno očakávať, že zmierni zlyhanie trhu tým, že podporí realizáciu dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo uľahčí rozvoj určitých hospodárskych činností, a ak následné narušenie hospodárskej súťaže a obchodu nie je v rozpore so spoločným záujmom.

5. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie bude oprávnená predovšetkým na základe článku 107 ods. 3 písm. b) a c) zmluvy, podľa ktorých môže Komisia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom štátnu pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností v rámci Únie za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

6. V oznámení o modernizácii štátnej pomoci⁽²⁾ Komisia oznámila tri ciele, ktoré touto modernizáciou sleduje:

- a) podporiť udržateľný, inteligentný a inkluzívny rast na konkurenčnom vnútornom trhu;
- b) zamerať *ex ante* kontroly na prípady s najväčším vplyvom na vnútorný trh pri súčasnom posilnení spolupráce s členskými štátmi pri presadzovaní pravidiel štátnej pomoci;
- c) racionalizovať pravidlá a urýchliť rozhodnutia.

7. V oznámení sa najmä vyzýva k spoločnému prístupu k revízii jednotlivých usmernení a rámcov so zreteľom na posilňovanie vnútorného trhu, podporu zvyšovania účinnosti verejných výdavkov na základe lepšieho príspevku štátnej pomoci k cieľom spoločného záujmu, väčšej kontrole stimulačného účinku, obmedzení pomoci na minimum a predchádzaní možným negatívnym účinkom pomoci na hospodársku súťaž a obchod. Podmienky zlučiteľnosti stanovené v tomto rámci sú založené na uvedenom spoločnom prístupe.

1. ROZSAH UPLATŇOVANIA A VYMEDZENIE POJMOV

1.1. Rozsah uplatňovania

8. Zásady stanovené v tomto rámci sa vzťahujú na štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie vo všetkých odvetviach upravených zmluvou. Rámec sa preto uplatňuje na odvetvia, ktoré podliehajú osobitným pravidlám Únie pre štátnu pomoc, pokiaľ tieto pravidlá nestanovujú inak.

9. Financovanie zo strany Únie, ktoré centrálnie spravujú inštitúcie, agentúry, spoločné podniky alebo iné orgány Únie a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov⁽³⁾, nepredstavuje štátnu pomoc. Ak je takéto financovanie zo strany Únie kombinované so štátnou pomocou, potom sa bude len táto štátna pomoc zohľadňovať pri určovaní toho, či sú dodržané prahové hodnoty vymedzujúce notifikačnú povinnosť a maximálne intenzity pomoci, alebo, v kontexte tohto rámca, len táto štátna pomoc bude podliehať posúdeniu zlučiteľnosti.

10. Z rozsahu uplatňovania tohto rámca je vylúčená pomoc na výskum, vývoj a inovácie pre firmy v ťažkostiach, vymedzené na účely tohto rámca v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽⁴⁾, v zmenenom alebo nahradenom znení.

⁽¹⁾ Pojem „zlyhanie trhu“ označuje situácie, v ktorých trhy odkázané samy na seba pravdepodobne neprinesú efektívne výsledky.

⁽²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Modernizácia štátnej pomoci EÚ (MSP)“, COM(2012) 209 final, 8.5.2012.

⁽³⁾ Napríklad financovanie poskytované v rámci programu Horizont 2020 alebo programu EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME).

⁽⁴⁾ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2).

11. Pri posudzovaní pomoci na výskum, vývoj a inovácie poskytnutej príjemcovi, voči ktorému je nárokové vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, v ktorom bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôcť⁽¹⁾.

1.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahuje tento rámec

12. Komisia určila niekoľko opatrení v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, pri ktorých môže byť štátna pomoc za určitých podmienok zlučiteľná s vnútorným trhom:

- a) **pomoc na výskumné a vývojové projekty**, ak podporovaná časť výskumného projektu patrí do kategórií základného výskumu a aplikovaného výskumu, pričom aplikovaný výskum je možné rozdeliť na priemyselný výskum a experimentálny vývoj⁽²⁾. Takáto pomoc je zameraná najmä na zlyhanie trhu v súvislosti s pozitívnymi externalitami (prelievanie poznatkov), ale môže riešiť aj zlyhanie trhu zapríčinené neúplnými a asymetrickými informáciami alebo (najmä pri projektoch spolupráce) zlyhaním koordinácie;
- b) **pomoc na štúdie uskutočniteľnosti** v súvislosti s projektmi v oblasti výskumu a vývoja, ktorá je zameraná na prekonanie zlyhania trhu spôsobeného najmä neúplnými a asymetrickými informáciami;
- c) **pomoc na zriadenie a modernizáciu výskumných infraštruktúr**, ktorou sa rieši predovšetkým zlyhanie trhu vyplývajúce z koordináčnych ťažkostí. Vysokokvalitné výskumné infraštruktúry sú stále viac potrebné pre prelomový výskum, pretože priťahujú odborníkov z celého sveta a sú nevyhnutné napríklad pre informačné a komunikačné technológie a kľúčové podporné technológie⁽³⁾;
- d) **pomoc na inovačné činnosti**, ktorá je zameraná najmä na zlyhanie trhu v súvislosti s pozitívnymi externalitami (prelievanie poznatkov), koordináčnymi ťažkosťami a v menšej miere s asymetrickými informáciami. Pokiaľ ide o malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“), takáto pomoc na inovácie môže byť poskytnutá na získanie, schválenie a obranu patentov a iných nehmotných aktív, na vyslanie vysokokvalifikovaných pracovníkov a na získanie poradenských služieb zameraných na inovácie a služby na podporu inovácií. S cieľom podporiť spoluprácu veľkých podnikov s MSP v rámci činností inovácie procesov a organizačnej inovácie je okrem toho možné podporiť takisto náklady, ktoré pri takýchto činnostiach vzniknú MSP aj veľkým podnikom;
- e) **pomoc pre inovačné zoskupenia**, ktorá je zameraná na riešenie zlyhaní trhu spojených s problémami v oblasti koordinácie, ktoré bránia rozvoju zoskupení alebo obmedzujú vzájomné pôsobenie a toky poznatkov v rámci zoskupení a medzi nimi. Štátna pomoc by mohla prispieť k vyriešeniu tohto problému jednak podporou investícií do otvorených a zdieľaných infraštruktúr pre inovačné zoskupenia, a takisto podporou fungovania zoskupení, poskytovanou v priebehu najviac desiatich rokov, v záujme zlepšenia spolupráce, vytvárania sietí a vzdelávania.

13. Členské štáty musia notifikovať pomoc na výskum, vývoj a inovácie podľa článku 108 ods. 3 zmluvy s výnimkou opatrení, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadení o skupinových výnimkách prijatých Komisiou podľa článku 1 nariadenia Rady (ES) č. 994/98⁽⁴⁾.

14. V tomto rámci sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti pre schémy pomoci na výskum, vývoj a inovácie a individuálnu pomoc, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti a musia sa posudzovať na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Pozri spojené veci T-244/93 a T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisia Európskych spoločností, Zb. 1995, s. II-02265.

⁽²⁾ Komisia považuje za užitočné zachovať rôzne kategórie činností v oblasti výskumu a vývoja bez ohľadu na skutočnosť, že sa uvedené činnosti môžu riadiť skôr interaktívnym modelom než lineárnym modelom.

⁽³⁾ Kľúčové podporné technológie sú vymedzené a určené v oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Európska stratégia pre kľúčové podporné technológie – cesta k rastu a zamestnanosti“, COM(2012) 341 final, 26.6.2012.

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci (Ú. v. ES L 142, 14.5.1998, s. 1), zmenené nariadením Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013 (Ú. v. EÚ L 204, 31.7.2013, s. 15).

⁽⁵⁾ Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu realizácie dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, vrátane pomoci na výskum, vývoj a inovácie posudzovanej na základe článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, s vnútorným trhom sú stanovené v samostatnom oznámení Komisie.

1.3. Vymedzenie pojmov

15. Na účely tohto rámca sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „**pomoc ad hoc**“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci;
- b) „**pomoc**“ je každé opatrenie, ktoré spĺňa kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy;
- c) „**intenzita pomoci**“ je brutto výška pomoci vyjadrená ako percento oprávnených nákladov pred odpočítaním daní alebo iných platieb. Ak je pomoc poskytnutá v inej forme než vo forme grantu, výška pomoci sa rovná ekvivalentu grantu pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach sa diskontuje na jej hodnotu ku dňu jej poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa na tento účel použije, je diskontná sadzba⁽¹⁾ uplatniteľná ku dňu poskytnutia pomoci. Intenzita pomoci sa vypočítava na jedného príjemcu;
- d) „**schéma pomoci**“ je každý akt, na základe ktorého možno bez toho, aby boli potrebné ďalšie vykonávacie opatrenia, poskytnúť individuálnu pomoc podnikom definovaným v danom akte všeobecným a abstraktným spôsobom a každý akt, na základe ktorého možno pomoc, ktorá nie je viazaná na osobitný projekt, poskytnúť jednému alebo niekoľkým podnikom;
- e) „**aplikovaný výskum**“ je priemyselný výskum, experimentálny vývoj alebo ich kombinácia;
- f) „**trhový odstup**“ je situácia, keď sa podmienky transakcie medzi zmluvnými stranami nelíšia od tých, ktoré by boli stanovené medzi nezávislými podnikmi, a neobsahujú žiadny prvok kolúzie. Za transakciu spĺňajúcu zásadu trhového odstupu sa považuje akákoľvek transakcia, ktorej predchádzal otvorený, transparentný a nediskriminačný postup;
- g) „**dátum poskytnutia pomoci**“ je dátum, kedy je príjemcovi priznané zákonné právo prijať pomoc v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právnym poriadkom;
- h) „**efektívna spolupráca**“ je spolupráca medzi najmenej dvoma nezávislými stranami, ktorej cieľom je výmena poznatkov alebo technológií alebo dosiahnutie spoločného cieľa založeného na deľbe práce, kde strany spoločne definujú rozsah projektu spolupráce, prispievajú k jeho realizácii a zdieľajú riziká i výsledky. Náklady projektu môže znášať v plnej výške jedna alebo viacero strán, čím sa ostatné strany odbremení od jeho finančných rizík. Zmluvný výskum a poskytovanie výskumných služieb sa nepovažujú za formy spolupráce;
- i) „**výhradný vývoj**“ je verejné obstarávanie výskumných a vývojových služieb, pri ktorých všetky prínosy pripadajú výhradne verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi a ktoré môže verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ využiť pri vykonávaní vlastných úloh pod podmienkou, že ich v plnej výške hradí;
- j) „**experimentálny vývoj**“ je získavanie, kombinovanie, formovanie a používanie existujúcich vedeckých, technologických, obchodných a iných relevantných poznatkov a zručností s cieľom vyvinúť nové alebo vylepšené výrobky, postupy alebo služby. To môže zahŕňať napríklad aj činnosti zamerané na koncepcnú definíciu, plánovanie a dokumentáciu nových výrobkov, postupov alebo služieb. Experimentálny vývoj môže zahŕňať vývoj prototypov, názorné predvádzanie, pilotné projekty, testovanie a overovanie nových alebo vylepšených výrobkov, procesov alebo služieb v prostredí zastupujúcom skutočné prevádzkové podmienky, kde primárnym cieľom je ďalej technicky vylepšiť výrobky, procesy alebo služby, ktoré nie sú ešte do veľkej miery stanovené. Vývoj komerčne využiteľných prototypov alebo pilotných projektov sem patrí aj vtedy, keď sú tieto nevyhnutne konečným obchodným produktom a ich výroba je príliš nákladná, než aby boli použité výlučne na účely predvádzania a overovania. Experimentálny vývoj nezahŕňa bežné alebo pravidelné úpravy existujúcich výrobkov, výrobných liniek, výrobných postupov, služieb a ostatných prebiehajúcich operácií, ani ak by takéto úpravy predstavovali zlepšenia;

⁽¹⁾ Pozri oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6).

- k) „**štúdiá uskutočniteľnosti**“ je hodnotenie a analýza potenciálu projektu s cieľom pomôcť pri rozhodovaní prostredníctvom objektívneho a racionálneho odhalenia silných a slabých stránok projektu, jeho možností a rizík, ako aj identifikovať zdroje potrebné na jeho realizáciu a jeho vyhliadky na úspech;
- l) „**pridelenie v plnej miere**“ je, že výskumná organizácia, výskumná infraštruktúra alebo verejný obstarávateľ požívajú všetky hospodárske výhody spojené s právami duševného vlastníctva ponechaním si práva neobmedzene ich využívať, najmä vlastnícke právo a právo na poskytovanie licencie. Môže k tomu dôjsť aj v prípade, že sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra (resp. verejný obstarávateľ) rozhodne uzavrieť ďalšie zmluvy týkajúce sa uvedených práv vrátane poskytnutia príslušných licencií spolupracujúcemu partnerovi (resp. podnikom);
- m) „**základný výskum**“ je experimentálna alebo teoretická práca vykonávaná najmä s cieľom získať nové poznatky o podstatných základoch javov a o pozorovateľných skutočnostiach bez plánovaného priameho komerčného uplatnenia alebo použitia;
- n) „**ekvivalent hrubého grantu**“ je výška pomoci, ak bola poskytnutá formou grantu, pred odpočítaním daní alebo iných platieb;
- o) „**vysokokvalifikovaní pracovníci**“ sú pracovníci s vysokoškolským vzdelaním a aspoň 5 rokmi príslušnej odbornej praxe, do ktorej môže patriť aj doktorandské štúdium;
- p) „**individuálna pomoc**“ je pomoc poskytnutá konkrétnemu podniku a zahŕňa pomoc *ad hoc* a pomoc poskytnutú na základe schémy pomoci;
- q) „**priemyselný výskum**“ je plánovaný výskum alebo kritický prieskum zameraný na získanie nových poznatkov a zručností pre vývoj nových výrobkov, procesov alebo služieb alebo na dosiahnutie významného zlepšenia existujúcich výrobkov, procesov alebo služieb. Patrí k nemu vývoj častí komplexných systémov a môže zahŕňať aj stavbu prototypov v laboratórnych podmienkach alebo v podmienkach so simulovanými rozhraniami prepojenými na existujúce systémy, ako aj pilotné linky, ak sú potrebné pre priemyselný výskum, a to najmä na schválenie generickej technológie;
- r) „**poradenské služby v oblasti inovácií**“ sú poradenstvo, pomoc a odborná príprava v oblasti transferu poznatkov, nadobúdania, ochrany a využívania nehmotných aktív, používanie noriem a predpisov, v ktorých sú zahrnuté;
- s) „**inovačné zoskupenia**“ sú štruktúry alebo organizované skupiny nezávislých strán (ako sú inovačné začínajúce podniky, malé, stredné a veľké podniky, ako aj organizácie venujúce sa výskumu a šíreniu poznatkov, neziskové organizácie a iné súvisiace hospodárske subjekty) vytvorené s cieľom podnecovať inovačné činnosti prostredníctvom podpory zdieľania zariadení a výmeny poznatkov a odborných znalostí, efektívneho prispievania k transferu poznatkov, ďalej prostredníctvom vytvárania sietí, šírenia informácií a spolupráce medzi podnikmi a ostatnými organizáciami v zoskupení;
- t) „**služby na podporu inovácií**“ sú poskytovanie kancelárskych priestorov, databáz, knižníc, prieskum trhu, používanie laboratória, známky kvality, testovanie a certifikačné služby na účely vývoja efektívnejších výrobkov, postupov alebo služieb;
- u) „**nehmotné aktíva**“ sú aktíva, ktoré nemajú fyzickú alebo finančnú podobu, ako napr. patenty, licencie, know-how alebo iné duševné vlastníctvo;
- v) „**transfer poznatkov**“ je každý postup, ktorého cieľom je získavanie, zhromažďovanie a zdieľanie explicitných a implicitných poznatkov vrátane zručností a kompetencií v hospodárskych aj nehospodárskych činnostiach, ako sú spolupráca pri výskume, poradenstvo, poskytovanie licencií, zakladanie spoločností typu spin-off, publikovanie a mobilita výskumných pracovníkov a ďalšieho personálu zapojeného do týchto činností. Okrem vedeckých a technických poznatkov zahŕňa aj iné druhy poznatkov, napr. poznatky týkajúce sa používania noriem a predpisov, v ktorých sú obsiahnuté, a poznatky o prostredí zastupujúcom skutočné prevádzkové podmienky a o metódach organizačnej inovácie, ako aj riadenie poznatkov v súvislosti s určovaním, získavaním, zabezpečením, ochranou a využívaním nehmotných aktív;

- w) „**veľké podniky**“ sú podniky, ktoré nepatria do vymedzenia malých a stredných podnikov;
- x) „**čisté dodatočné náklady**“ predstavujú rozdiel medzi očakávanými čistými aktuálnymi hodnotami podporovaného projektu alebo činnosti a uskutočniteľnou kontrafaktuálnou investíciou, ktorú by príjemca uskutočnil v prípade neposkytnutia pomoci;
- y) „**organizačná inovácia**“ je zavedenie novej organizačnej metódy do podnikateľskej praxe podniku, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov a nezahŕňa zmeny vyplývajúce z organizačných metód už zaužívaných v podniku, ani zmeny stratégie riadenia, zlúčenia podnikov a akvizície, pozastavenie používania postupu, jednoduchú náhradu alebo rozšírenie kapitálu, zmeny vyplývajúce iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úpravu, lokalizáciu, pravidelné sezónne a iné cyklické zmeny, ani obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
- z) „**náklady na personál**“ sú náklady na výskumných pracovníkov, technikov a iných pomocných pracovníkov v rozsahu, v ktorom sa podieľajú na relevantnom projekte alebo činnosti;
- aa) „**obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím**“ je verejné obstarávanie výskumných a vývojových služieb, pri ktorých si verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nevyhradzuje všetky výsledky a prínosy zmluvy výhradne pre seba, na použitie pri vykonávaní vlastných úloh, ale využíva ich spoločne s poskytovateľmi za trhových podmienok. Zmluva, ktorej predmet patrí do jednej alebo viacerých kategórií výskumu a vývoja vymedzených v tomto rámci, musí mať obmedzené trvanie a môže zahŕňať vývoj prototypov alebo obmedzeného množstva prvých výrobkov a služieb vo forme testovacích sérií. Nákup komerčného množstva výrobkov alebo služieb nesmie byť predmetom tej istej zmluvy;
- bb) „**inovácia procesu**“ je zavedenie nového alebo výrazne lepšieho výrobného postupu alebo distribučnej metódy (vrátane podstatných zmien techniky, zariadenia alebo softvéru) okrem malých zmien alebo zlepšení, nárastu výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú tým, ktoré sa už používajú, pozastavenia používania postupu, jednoduchej náhrady alebo rozšírenia kapitálu, zmien vyplývajúcich iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úprav, lokalizácie, pravidelných, sezónnych a iných cyklických zmien a obchodovania s novými alebo výrazne lepšími výrobkami;
- cc) „**projekt v oblasti výskumu a vývoja**“ je operácia, ktorá zahŕňa činnosti patriace do jednej alebo viacerých kategórií výskumu a vývoja vymedzených v tomto rámci a ktorá má splniť nedeliteľnú úlohu presného hospodárskeho, vedeckého alebo technického charakteru s jasne vopred vymedzenými cieľmi. Projekt v oblasti výskumu a vývoja môže tvoriť viacero pracovných balíkov, činností alebo služieb a zahŕňa jasné ciele, činnosti, ktoré sa majú vykonať na dosiahnutie týchto cieľov (vrátane ich očakávaných nákladov), a konkrétne požiadavky ako základ na posúdenie výsledkov týchto činností a ich porovnanie s príslušnými cieľmi. Keď nie je možné jasne od seba oddeliť dva alebo viacej projektov v oblasti výskumu a vývoja, najmä ak tieto projekty nemajú samostatne vyhliadky na technologický úspech, považujú sa za jediný projekt;
- dd) „**vratný preddavok**“ je úver na projekt, ktorý sa poskytne v jednej splátke alebo vo viacerých splátkach a ktorého podmienky úhrady závisia od výsledku projektu;
- ee) „**organizácia venujúca sa výskumu a šíreniu poznatkov**“ alebo „výskumná organizácia“ je subjekt (ako sú univerzity alebo výskumné inštitúty, agentúry technologického transferu, sprostredkovatelia v oblasti inovácie, fyzické alebo virtuálne spolupracujúce subjekty zamerané na výskum) bez ohľadu na jeho právne postavenie (verejnoprávny alebo súkromnoprávny subjekt) alebo spôsob financovania, ktorého primárnym cieľom je nezávisle vykonávať základný výskum, priemyselný výskum alebo experimentálny vývoj alebo vo veľkej miere šíriť výsledky takýchto činností prostredníctvom vyučovania, publikačnej činnosti alebo transferu poznatkov. Ak takýto subjekt vykonáva aj hospodárske činnosti, musia sa financovanie, náklady a príjmy spojené s takýmito hospodárskymi činnosťami účtovať osobitne. Podniky, ktoré môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať takýto subjekt, napríklad v postavení akcionárov alebo členov, nesmú mať prednostný prístup k výsledkom, ktoré dosiahol;

- ff) „**výskumná infraštruktúra**“ sú zariadenia, zdroje a súvisiace služby, ktoré využíva vedecká komunita na uskutočňovanie výskumu vo svojich príslušných odboroch; toto vymedzenie zahŕňa vedecké vybavenie alebo súbory nástrojov, zdroje založené na poznatkoch, akými sú zbierky, archívy alebo štruktúrované vedecké informácie, ktoré umožňujú také infraštruktúry založené na informačných a komunikačných technológiách, ako sú siete GRID, výpočtová technika, softvér a komunikácie, alebo akýkoľvek iný subjekt jedinečnej povahy, ktorý je podstatný pre uskutočňovanie výskumu. Takéto infraštruktúry môžu byť sústredené na jednom mieste alebo „distribúované“ (organizovaná sieť zdrojov) ⁽¹⁾;
- gg) „**dočasné vyslanie**“ je dočasné zamestnanie pracovníkov príjemcom, ktorí majú právo vrátiť sa k svojmu predchádzajúcemu zamestnávateľovi;
- hh) „**malé a stredné podniky**“ alebo „MSP“, „malé podniky“ a „stredné podniky“ sú podniky spĺňajúce kritériá stanovené v odporúčaní Komisie o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov ⁽²⁾;
- ii) „**začatie prác**“ alebo „začatie projektu“ je buď začiatok činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, alebo prvá dohoda medzi príjemcom a dodávateľmi o uskutočnení projektu, podľa toho, čo nastane skôr. Prípravné práce, ako je získanie povolení a vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti, sa nepovažujú za začatie prác;
- jj) „**hmotné aktíva**“ sú aktíva pozostávajúce z pozemkov, budov a závodov, strojov a zariadení.

2. ŠTÁTNA POMOC V ZMYSLE ČLÁNKU 107 ODS. 1 ZMLUVY

16. Štátnu pomoc vo všeobecnosti predstavuje každé opatrenie, ktoré spĺňa kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy. Zatiaľ čo v samostatnom oznámení Komisie o pojme štátna pomoc sa objasňuje, ako Komisia chápe pojem štátna pomoc vo všeobecnosti, tento oddiel sa zaoberá situáciami, ktoré sú typické pre činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, bez toho, aby tým bol dotknutý výklad Súdneho dvora Európskej únie.

2.1. Organizácie venujúce sa výskumu a šíreniu poznatkov a výskumné infraštruktúry ako príjemcovia štátnej pomoci

17. Organizácie venujúce sa výskumu a šíreniu poznatkov (ďalej len „výskumné organizácie“) a výskumné infraštruktúry sú príjemcami štátnej pomoci, ak ich verejné financovanie spĺňa všetky podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy. V súlade s vysvetlením v oznámení o pojme štátna pomoc a v súlade s judikátúrou Súdneho dvora musí príjemca musí spĺňať podmienky na to, aby mohol byť označený za podnik, čo však nezávisí od jeho právneho postavenia, t. j. či je zriadený podľa verejného alebo súkromného práva, ani od jeho ekonomickej povahy, t. j. či sa snaží vytvárať zisk alebo nie. Pre uvedené splnenie podmienok označenia za podnik je rozhodujúce skôr to, či vykonáva hospodársku činnosť spočívajúcu v poskytovaní výrobkov alebo služieb na danom trhu ⁽³⁾.

2.1.1. Verejné financovanie nehopodárskych činností

18. Ak ten istý subjekt vykonáva činnosti hospodárskej aj nehopodárskej povahy, verejné financovanie nehopodárskych činností nebude patriť pod článok 107 ods. 1 zmluvy, ak tieto dva druhy činností a ich náklady, financovanie a príjmy možno jasne oddeliť, aby sa účinne zabránilo krížovej dotácii hospodárskej činnosti. Dokladom o správnom pridelení nákladov, financovania a príjmov môžu byť ročné účtovné závierky príslušného subjektu.

19. Komisia zastáva názor, že nehopodársky charakter majú vo všeobecnosti tieto činnosti:

⁽¹⁾ Pozri článok 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 723/2009 z 25. júna 2009 o právnom rámci Spoločenstva pre Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) (Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2009, s. 1).

⁽²⁾ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³⁾ Vec C-118/85 Komisia/Taliansko, Zb. 1987, s. 2599, bod 7; vec C-35/96, Komisia/Taliansko, Zb. 1998, s. I-3851, bod 36; vec C-309/99, Wouters, Zb. 2002, s. I-1577, bod 46.

a) základné činnosti výskumných organizácií a výskumných infraštruktúr, najmä:

- vzdelávanie zamerané na zvýšenie počtu kvalifikovaných ľudských zdrojov a zlepšenie ich kvalifikácie. V súlade s judikatúrou⁽¹⁾ a rozhodovacou praxou Komisie⁽²⁾ a ako bolo vysvetlené v oznámení o pojme štátna pomoc a oznámení o službách všeobecného hospodárskeho záujmu⁽³⁾ sa vzdelávanie organizované vo verejných zariadeniach v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania, ktoré je prevažne alebo úplne financované štátom a štát nad ním vykonáva dohľad, pokladá za nehospodársku činnosť⁽⁴⁾,
- nezávislý výskum a vývoj s cieľom rozšíriť poznatky a lepšie porozumieť daným témam vrátane spolupráce pri výskume a vývoji, ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra zapájajú do efektívnej spolupráce⁽⁵⁾,
- rozsiahle šírenie výsledkov výskumu na nevýlučnom a nediskriminačnom základe, napríklad prostredníctvom výuky, databáz s voľným prístupom, verejne prístupných publikácií alebo slobodného softvéru;

b) činnosti v rámci transferu poznatkov, ak sú vykonávané buď výskumnou organizáciou alebo výskumnou infraštruktúrou (vrátane ich oddelení alebo pobočiek), alebo spoločne s ďalšími takýmito subjektmi alebo v ich mene a ak sa všetky zisky z uvedených činností opätovne investujú do základných činností výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry. Nehospodárska povaha uvedených činností zostáva nedotknutá aj v prípade zmluvného poskytovania zodpovedajúcich služieb tretím stranám prostredníctvom verejnej súťaže.

20. Ak sa určitá výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra využíva na hospodárske aj nehospodárske činnosti, pravidlá štátnej pomoci sa vzťahujú na verejné financovanie iba v tom rozsahu, v akom toto financovanie pokrýva náklady spojené s hospodárskymi činnosťami⁽⁶⁾. Ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra využíva takmer výlučne na nehospodársku činnosť, na jej financovanie ako také sa nemusia vzťahovať pravidlá štátnej pomoci za predpokladu, že jej hospodárske využitie zostáva čisto vedľajšie, tzn. že ide o činnosť, ktorá je priamo spojená s prevádzkou výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne previazaná s hlavným využitím na činnosti nehospodárskeho charakteru a jej rozsah je obmedzený. Na účely tohto rámca bude podľa Komisie táto podmienka splnená v prípade, že na hospodárske činnosti sa budú spotrebúvať presne tie isté vstupy (napríklad materiál, zariadenia, pracovná sila a fixný kapitál) ako na nehospodárske činnosti, a v prípade, že kapacita pridelená každoročne na takéto hospodárske činnosti nepresiahne 20 % celkovej ročnej kapacity príslušného subjektu.

2.1.2. Verejné financovanie hospodárskych činností

21. Bez toho, aby bol dotknutý bod 20, ak sa výskumné organizácie alebo výskumné infraštruktúry využívajú na vykonávanie hospodárskych činností, ako je prenajímanie zariadení alebo laboratórií podnikom, poskytovanie služieb podnikom alebo vykonávanie zmluvného výskumu, verejné financovanie uvedených hospodárskych činností sa bude vo všeobecnosti považovať za štátnu pomoc.

22. Komisia však nebude považovať výskumnú organizáciu alebo výskumnú infraštruktúru za príjemcu štátnej pomoci, ak táto výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra koná iba ako sprostredkovateľ, ktorý prevádza všetko verejné financovanie a akékoľvek výhody plynúce z takéhoto financovania na konečných príjemcov. Vo všeobecnosti ide o prípady, keď:

a) verejné financovanie aj akákoľvek výhoda plynúca z takéhoto financovania sú vyčísliteľné a preukázateľné a existuje vhodný mechanizmus, ktorým sa zabezpečí, že sú v plnej miere prevedené na konečných príjemcov, napríklad prostredníctvom znížených cien a

⁽¹⁾ Vec C-263/86 *Humble/Edel*, Zb. 1988, s. I-5365, body 9 – 10, 15 – 18; vec C-109/92, *Wirth*, Zb. 1993, s. I-06447, bod 15.

⁽²⁾ Pozri napríklad veci NN54/2006, *Vysoká škola logistiky Přerov*, a N 343/2008, *Individuálna pomoc Vysokej škole Nyíregyháza na vývoj znalostného centra Partium*.

⁽³⁾ Pozri body 26 – 29 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4).

⁽⁴⁾ Odborná príprava pracovnej sily v zmysle pravidiel štátnej pomoci pre pomoc na podporu vzdelávania sa nepovažuje za nehospodársku základnú činnosť výskumných organizácií.

⁽⁵⁾ Poskytovanie služieb v oblasti výskumu a vývoja a výskum a vývoj vykonávaný v mene podnikov sa nepovažujú za nezávislý výskum a vývoj.

⁽⁶⁾ Ak je výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra súčasne financovaná z verejných aj súkromných zdrojov, pôjde podľa Komisie o takýto prípad vtedy, keď verejné financovanie pridelené príslušnému subjektu na konkrétne účtovné obdobie presiahne náklady, ktoré mu v tomto období vzniknú v súvislosti s nehospodárskymi činnosťami.

- b) sprostredkovateľovi nie je poskytnutá žiadna ďalšia výhoda, pretože je buď vybraný vo verejnej súťaži, alebo je verejné financovanie k dispozícii všetkým subjektom, ktoré spĺňajú potrebné objektívne podmienky, takže sú zákazníci ako koneční príjemcovia oprávnení získať rovnocenné služby od ktoréhokoľvek príslušného sprostredkovateľa.

23. Ak sú splnené podmienky stanovené v bode 22, pravidlá štátnej pomoci sa uplatňujú na úrovni konečných príjemcov.

2.2. Nepriama štátna pomoc pre podniky prostredníctvom verejne financovaných organizácií venujúcich sa výskumu a šíreniu poznatkov a výskumných infraštruktúr

24. Otázka, či a za akých podmienok získajú podniky výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy v prípadoch zmluvného výskumu alebo výskumných služieb poskytovaných výskumnou organizáciou alebo výskumnou infraštruktúrou, ako aj v prípadoch spolupráce s výskumnou organizáciou alebo výskumnou infraštruktúrou, sa musí zodpovedať v súlade so všeobecnými zásadami štátnej pomoci. Na tento účel, ako je vysvetlené v oznámení o pojme štátna pomoc, môže byť potrebné posúdiť najmä to, či správanie výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry možno pripísať štátu⁽¹⁾.

2.2.1. Výskum v mene podnikov (zmluvný výskum alebo výskumné služby)

25. Ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra využíva na vykonávanie zmluvného výskumu alebo poskytovanie výskumnej služby podniku, ktorý spravidla stanoví podmienky zmluvy, vlastní výsledky výskumných činností a nesie riziko neúspechu, podniku nebude spravidla prevedená žiadna štátna pomoc, ak je výskumnej organizácii alebo výskumnej infraštruktúre vyplatená primeraná odmena za jej služby, najmä v prípade, keď je splnená jedna z týchto podmienok:

- a) výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra poskytuje svoju výskumnú službu alebo zmluvný výskum za trhovú cenu⁽²⁾, alebo
- b) ak neexistuje trhovú cenu, výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra poskytuje svoju výskumnú službu alebo zmluvný výskum za cenu, ktorá:

- odráža celkové náklady služby a vo všeobecnosti zahŕňa maržu stanovenú podľa marží zvyčajne uplatňovaných podnikmi pôsobiacimi v odvetví príslušnej služby, alebo
- je výsledkom rokovaní za podmienok trhového odstupu, keď sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra ako poskytovateľ služby pri rokovaní usiluje o to, aby pri uzatvorení zmluvy dosiahla maximálny hospodársky prospech a pokryla aspoň svoje hraničné náklady.

26. Ak si výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra ponecháva vlastníctvo práv duševného vlastníctva alebo prístupové práva k právam duševného vlastníctva, môže byť ich trhovú hodnotu odpočítaná od ceny splatnej za príslušné služby.

2.2.2. Spolupráca s podnikmi

27. Projekt sa považuje za projekt realizovaný prostredníctvom efektívnej spolupráce, ak aspoň dve nezávislé strany sledujú spoločný cieľ na základe delby práce a spoločne definujú jeho rozsah, podieľajú sa na jeho návrhu, prispievajú k jeho realizácii a zdieľajú jeho finančné, technologické, vedecké a iné riziká, ako aj jeho výsledky. Náklady na projekt môže znášať v plnej výške jedna alebo viacero strán, čím sa ostatné strany odbremení od jeho finančných rizík. Podmienky projektu spolupráce, najmä pokiaľ ide o príspevky na jeho náklady, zdieľanie rizík a výsledkov, šírenie výsledkov, prístup k právam duševného vlastníctva a pravidlá ich pridelovania, musia byť stanovené pred začatím projektu⁽³⁾. Zmluvný výskum a poskytovanie výskumných služieb sa nepovažujú za formy spolupráce.

⁽¹⁾ Pozri vec C-482/99 *Francúzsko/Komisia*, Zb. 2002, s. I-4397, bod 24.

⁽²⁾ Ak výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra poskytuje konkrétnu výskumnú službu alebo vykonáva zmluvný výskum v mene určitého podniku po prvýkrát, na skúšobnej báze a počas jasne vymedzeného časového obdobia, bude Komisia zvyčajne považovať účtovanú cenu za trhovú cenu, ak ide o jedinečnú výskumnú službu alebo zmluvný výskum a možno preukázať, že pre ne neexistuje žiadny trh.

⁽³⁾ Netýka sa to konečných dohôd o trhovej hodnote vzniknutých práv duševného vlastníctva a hodnote príspevkov na projekt.

28. Komisia v prípade projektov spolupráce vykonávaných spoločne podnikmi a výskumnými organizáciami alebo výskumnými infraštruktúrami vychádza z toho, že zúčastneným podnikom sa prostredníctvom uvedených subjektov v dôsledku priaznivých podmienok spolupráce neposkytuje žiadna nepriama štátna pomoc, ak je splnená jedna z týchto podmienok:

- a) zúčastnené podniky znášajú celkové náklady projektu; alebo
- b) výsledky spolupráce, ktoré nevedú k vzniku práv duševného vlastníctva, sa môžu vo veľkom rozsahu rozširovať a akékoľvek práva duševného vlastníctva, ktoré sú výsledkom činností výskumných organizácií alebo výskumných infraštruktúr, sa v plnej miere pridelia uvedeným subjektom, alebo
- c) akékoľvek práva duševného vlastníctva vyplývajúce z projektu, ako aj príslušné prístupové práva sú pridelené rôznym spolupracujúcim partnerom spôsobom, ktorý primerane odráža ich pracovné balíky, príspevky a príslušné záujmy, alebo
- d) výskumné organizácie alebo výskumné infraštruktúry dostanú za práva duševného vlastníctva, ktoré sú výsledkom ich činností a sú prevedené na zúčastnené podniky alebo ku ktorým získali zúčastnené podniky prístupové práva, kompenzáciu zodpovedajúcu trhovej cene. Od uvedenej kompenzácie sa môže odpočítat absolútna výška hodnoty akéhokoľvek finančného alebo nefinančného príspevku zúčastnených podnikov na náklady spojené s činnosťami výskumných organizácií alebo výskumných infraštruktúr, ktorých výsledkom boli príslušné práva duševného vlastníctva.

29. Na účely bodu 28 písm. d) vychádza Komisia z toho, že prijatá kompenzácia zodpovedá trhovej cene, ak príslušným výskumným organizáciám alebo výskumným infraštruktúram umožní v plnej miere využívať hospodársky prospech z uvedených práv v prípade, keď je splnená jedna z týchto podmienok:

- a) výška kompenzácie bola stanovená prostredníctvom otvoreného, transparentného a nediskriminačného konkurenčného postupu predaja, alebo
- b) nezávislým odborným ocenením sa potvrdí, že výška kompenzácie prinajmenšom zodpovedá trhovej cene, alebo
- c) výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra môže ako predávajúci preukázať, že kompenzáciu fakticky dohodla za podmienok trhového odstupu tak, aby pri uzatvorení zmluvy dosiahla maximálny hospodársky prospech, s prihliadnutím na svoje štatutárne ciele, alebo
- d) v prípadoch, keď sa v dohode o spolupráci spolupracujúcemu podniku poskytuje právo prvého odmietnutia, pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva vytvorené spolupracujúcimi výskumnými organizáciami alebo výskumnými infraštruktúrami, a tieto subjekty majú recipročné právo vyžiadať si od tretích strán ekonomicky výhodnejšie ponuky, takže spolupracujúci podnik je nútený svoju ponuku zodpovedajúcim spôsobom upraviť.

30. Ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v bode 28, celková hodnota príspevku výskumných organizácií alebo výskumných infraštruktúr na projekt sa bude považovať za výhodu pre spolupracujúce podniky, na ktorú sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci.

2.3. Verejné obstarávanie výskumných a vývojových služieb

31. Verejní obstarávatelia môžu obstarávať výskumné a vývojové služby od podnikov prostredníctvom výhradného vývoja aj obstarávania vo fáze pred komerčným využitím⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Pozri oznámenie a s ním spojený pracovný dokument útvarov Komisie – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím: podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe“, KOM(2007) 799 v konečnom znení, 14.12.2007.

32. Ak sa pre verejné obstarávanie uskutoční verejná súťaž v súlade s platnými smernicami⁽¹⁾, Komisia bude vo všeobecnosti vychádzať z toho, že podnikom sa neposkytuje žiadna štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

33. Vo všetkých ostatných prípadoch vrátane obstarávania vo fáze pred komerčným využitím bude Komisia vychádzať z toho, že podnikom sa neposkytuje žiadna štátna pomoc, ak cena zaplatená za príslušné služby v plnej miere odráža trhových hodnôt výhod nadobudnutých verejným obstarávateľom a riziká podstúpené zúčastnenými poskytovateľmi, najmä ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) výberové konanie je otvorené, transparentné, nediskriminačné a je založené na objektívnych podmienkach účasti a kritériách na vyhodnotenie ponúk stanovených pred predkladaním ponúk;
- b) plánované zmluvné dojednania opisujúce všetky práva a povinnosti jednotlivých strán vrátane práv duševného vlastníctva sú prístupné všetkým zainteresovaným uchádzačom pred ponukovým konaním;
- c) z obstarávania nevyplýva pre žiadneho zo zúčastnených poskytovateľov žiadne preferenčné zaobchádzanie pri dodávke komerčných objemov konečných výrobkov alebo služieb verejnému obstarávateľovi v príslušnom členskom štáte⁽³⁾ a
- d) je splnená jedna z týchto podmienok:

- všetky výsledky, ktoré nevedú k vzniku práv duševného vlastníctva, sa môžu vo veľkom rozsahu rozširovať, napríklad prostredníctvom publikácií, vyučovania alebo príspevku pre normalizačné orgány, takým spôsobom, ktorý umožní iným podnikom ich reprodukovanie, a akékoľvek práva duševného vlastníctva sa v plnej miere pridelia verejnému obstarávateľovi, alebo
- ktorýkoľvek poskytovateľ služby, ktorému sa pridelujú výsledky vedúce k vzniku práv duševného vlastníctva, musí poskytnúť verejnému obstarávateľovi neobmedzený a bezplatný prístup k uvedeným výsledkom a poskytnúť prístup tretím stranám, napríklad prostredníctvom nevýhradných licencií, za trhových podmienok.

34. Ak nie sú splnené podmienky uvedené v bode 33, členské štáty môžu vychádzať z individuálneho posúdenia podmienok zmluvy medzi verejným obstarávateľom a podnikom, bez toho, aby bola dotknutá všeobecná povinnosť notifikovať pomoc na výskum, vývoj a inovácie podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.

3. SPOLOČNÉ ZÁSADY POSUDZOVANIA

35. Na posúdenie, či notifikované opatrenie pomoci možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom, Komisia vo všeobecnosti analyzuje, či sa návrhom opatrenia pomoci zabezpečuje pozitívny vplyv pomoci na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu, ktorý prevažuje nad jeho možnými negatívnymi účinkami na obchod a hospodársku súťaž.

36. V oznámení o modernizácii štátnej pomoci z 8. mája 2012 sa vyzýva k určeniu a vymedzeniu spoločných zásad, na základe ktorých Komisia posudzuje zlučiteľnosť všetkých opatrení pomoci. Na tento účel bude Komisia považovať opatrenie pomoci za zlučiteľné so zmluvou iba vtedy, ak spĺňa každé z týchto kritérií:

- a) *príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu*: opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na cieľ spoločného záujmu v súlade s článkom 107 ods. 3 zmluvy (oddiel 4.1);

⁽¹⁾ Pozri článok 27 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65) a článok 45 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243). Podobne v prípade užšej súťaže v zmysle článku 28 smernice 2014/24/EÚ a článku 46 smernice 2014/25/EÚ bude Komisia mať za to, že podnikom sa neposkytuje žiadna štátna pomoc, pokiaľ zainteresovaným poskytovateľom nie je bez oprávnených dôvodov zabránené v predkladaní ponúk.

⁽²⁾ To platí aj v prípade, keď verejný obstarávateľ obstarávajú inováčné riešenia, ktoré sú výsledkom predchádzajúceho obstarávania v oblasti výskumu a vývoja, alebo výrobky a služby, ktoré nepatria do oblasti výskumu a vývoja, ale ktoré musia spĺňať požiadavky nevyhnutne spojené s inováciou výrobku, procesu alebo organizačnou inováciou.

⁽³⁾ Bez toho, aby boli dotknuté postupy, ktoré sa týkajú vývoja, ako aj následného nákupu jedinečných alebo špecializovaných výrobkov alebo služieb.

- b) *potreba zásahu štátu*: opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na situácie, v ktorých môže pomoc priniesť významné zlepšenie, ktoré samotný trh dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou zlyhania trhu alebo riešením problému, ktorý sa týka rovných podmienok alebo súdržnosti (oddiel 4.2);
- c) *vhodnosť opatrenia pomoci*: navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom politiky na plnenie cieľa spoločného záujmu (oddiel 4.3);
- d) *stimulačný účinok*: pomoc musí zmeniť správanie dotknutého podniku (dotknutých podnikov) takým spôsobom, že sa zapoja do vykonávania ďalšej činnosti, ktorú by bez pomoci nevykonávali alebo by ju vykonávali v obmedzenej miere či iným spôsobom alebo na inom mieste (oddiel 4.4);
- e) *primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na minimum)*: výška a intenzita pomoci musia byť obmedzené na minimum potrebné na podnietenie ďalšej investície alebo činnosti zo strany dotknutého podniku (dotknutých podnikov) (oddiel 4.5);
- f) *zabránenie neprímeraným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchodovanie medzi členskými štátmi*: negatívne účinky opatrenia štátnej pomoci musia byť dostatočne obmedzené, aby celková vyváženosť opatrenia bola pozitívna (oddiel 4.6);
- g) *transparentnosť pomoci*: členské štáty, Komisia, hospodárske subjekty a verejnosť musia mať jednoduchý prístup ku všetkým relevantným dokumentom a príslušným informáciám o pomoci, ktorá sa na ich základe poskytuje (oddiel 4.7).

37. Na celkovú vyváženosť určitých kategórií schém pomoci sa môže vzťahovať aj požiadavka vykonania hodnotenia ex post uvedená v oddiele 5. V takých prípadoch môže Komisia obmedziť trvanie uvedených schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) s možnosťou opätovnej notifikácie ich predĺženia neskôr.

38. Ak opatrenie štátnej pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane metódy financovania, ak je neoddeliteľnou súčasťou opatrenia) vedú neoddeliteľným spôsobom k porušeniu práva Únie, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom ⁽¹⁾.

39. Pri posudzovaní zlučiteľnosti akejkoľvek individuálnej pomoci s vnútorným trhom Komisia zohľadní každé konanie týkajúce sa porušenia článku 101 alebo článku 102 zmluvy, ktoré sa môže týkať príjemcu pomoci a ktoré môže byť relevantné pri posudzovaní tejto pomoci podľa článku 107 ods. 3 zmluvy ⁽²⁾.

4. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI POMOCI NA VÝSKUM, VÝVOJ A INOVÁCIE

40. Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak na základe spoločných zásad hodnotenia stanovených v oddiele 3 vedie k zvýšeniu činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií bez nepriaznivého ovplyvnenia obchodných podmienok spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

41. V tomto oddiele Komisia objasňuje, ako bude uplatňovať uvedené spoločné zásady posudzovania, a v prípade potreby stanoví osobitné podmienky pre schémy pomoci a dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti ⁽³⁾.

4.1. Príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu

4.1.1. Všeobecné podmienky

42. Všeobecným cieľom pomoci na výskum, vývoj a inovácie je podpora výskumu, vývoja a inovácií v Únii. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie by tým mala prispieť k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

43. Členské štáty, ktoré zvažujú poskytnutie štátnej pomoci na výskum, vývoj a inovácie, musia presne vymedziť sledovaný cieľ, a predovšetkým objasniť, ako sa týmto opatrením podporí výskum, vývoj a inovácie. V prípade opatrení spolufinancovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov môžu členské štáty vychádzať zo zdôvodnení uvedených v príslušných operačných programoch.

⁽¹⁾ Pozri napríklad vec C-156/98 *Nemecko/Komisia*, Zb. 2000, s. I-6857, bod 78 a vec C-333/07 *Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne*, Zb. 2008, s. I-10807, body 94 – 116.

⁽²⁾ Pozri vec C-225/91 *Matra/Komisia*, Zb. 1993, s. I-3203, bod 42.

⁽³⁾ Podmienky zlučiteľnosti stanovené v nariadení o skupinových výnimkách sa naďalej v plnej miere vzťahujú na všetky ostatné prípady individuálnej pomoci vrátane prípadov, keď sa takáto pomoc poskytuje na základe schémy pomoci, ktorá podlieha notifikačnej povinnosti.

44. Pokiaľ ide o schémy pomoci, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti (ďalej len „schémy pomoci, ktoré je potrebné notifikovať“), Komisia kladne hodnotí opatrenia pomoci, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť komplexného programu alebo akčného plánu na podporu činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií alebo stratégií inteligentnej špecializácie a sú doložené dôkladnými hodnoteniami podobných predchádzajúcich opatrení pomoci, ktoré preukazujú ich účinnosť.

45. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, ktorá sa poskytuje na projekty alebo činnosti, ktoré sú priamo alebo nepriamo financované aj zo strany Únie (t. j. Komisiou, jej výkonnými agentúrami, spoločnými podnikmi zriadenými na základe článkov 185 a 187 zmluvy alebo akýmkoľvek ďalšími vykonávacími orgánmi, ak toto financovanie zo strany Únie nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov), bude Komisia považovať príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu za preukázaný.

4.1.2. *Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc*

46. Na preukázanie toho, že individuálna pomoc podliehajúca notifikačnej povinnosti (ďalej len „individuálna pomoc, ktorú je potrebné notifikovať“) prispieva k zintenzívneniu činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, môžu členské štáty použiť tieto ukazovatele spolu s ďalšími relevantnými kvantitatívnymi alebo kvalitatívnymi prvkami:

- a) *zvýšenie veľkosti projektu*: zvýšenie celkových nákladov na projekt (bez zníženia výdavkov príjemcu pomoci v porovnaní so situáciou bez pomoci); zvýšenie počtu ľudí pridelených na činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií;
- b) *zvýšenie rozsahu projektu*: zvýšenie počtu očakávaných prínosov projektu; zvýšenie ambicióznosti projektu, čo je doložené vyšším počtom zapojených partnerov, vyššou pravdepodobnosťou vedeckého alebo technologického pokroku alebo vyšším rizikom zlyhania (spojeného najmä s dlhodobým charakterom projektu a neistotou, pokiaľ ide o jeho výsledky);
- c) *zvýšenie rýchlosti projektu*: dokončenie projektu vyžaduje menej času v porovnaní s rovnakým projektom, ktorý by sa realizoval bez pomoci;
- d) *zvýšenie celkovej vynaloženej sumy*: zvýšenie celkovej sumy vynaloženej príjemcom pomoci na výskum, vývoj a inovácie v absolútnom vyjadrení alebo ako podiel na obrate; zmeny v rozpočte viazanom na projekt (bez zodpovedajúceho zníženia rozpočtu iných projektov).

47. Komisia bude pri konštatovaní, či pomoc prispieva k zintenzívneniu výskumu, vývoja a inovácií v Únii, brať do úvahy nielen čistý nárast činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií realizovaných podnikom, ale aj príspevok pomoci k celkovému nárastu výdavkov na výskum, vývoj a inovácie v príslušnom odvetví, ako aj k zlepšeniu postavenia Únie, pokiaľ ide o výskum, vývoj a inovácie v medzinárodnom kontexte. Priaznivé stanovisko sa prijme v prípade opatrení pomoci, pri ktorých sa predpokladá verejne dostupné hodnotenia *ex post* týkajúce sa ich príspevku k spoločnému záujmu.

4.2. **Potreba štátneho zásahu**

4.2.1. *Všeobecné podmienky*

48. Ako bolo vysvetlené v oddiele 3, štátna pomoc môže byť nevyhnutná pre nárast činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v Únii v prípade, keď samotný trh zlyhá pri vytváraní efektívnych výsledkov. S cieľom posúdiť, či je štátna pomoc účinná pri dosahovaní cieľa spoločného záujmu, je nevyhnutné najprv identifikovať problém, ktorý sa má riešiť. Štátna pomoc by sa mala zamerať na situácie, v ktorých môže priniesť podstatné zlepšenie, ktoré trh samotný dosiahnuť nemôže. Členské štáty by mali vysvetliť, ako môže opatrenie pomoci účinne zmierniť zlyhanie trhu spojené s dosahovaním cieľa spoločného záujmu bez uvedenej pomoci.

49. Výskum, vývoj a inovácie sa realizujú prostredníctvom súboru činností, na ktoré zvyčajne nadväzuje na nižšej úrovni niekoľko trhov s výrobkami a ktoré využívajú dostupné kapacity na vývoj nových alebo vylepšených výrobkov, služieb a postupov na uvedených trhoch s výrobkami alebo na úplne nových trhoch, čím podporujú rast hospodárstva, prispievajú k územnej a sociálnej súdržnosti alebo prehĺbeniu celkového záujmu spotrebiteľov. Vzhľadom na dostupné kapacity výskumu, vývoja a inovácií však zlyhanie trhu môžu predstavovať prekážku pri dosahovaní optimálneho výsledku a viesť k neefektívnemu výsledku z týchto dôvodov:

- **pozitívne externalita/prelievanie poznatkov:** v rámci výskumu, vývoja a inovácií sa často vytvárajú prínosy pre spoločnosť v podobe pozitívnych účinkov prelievania, napríklad v podobe prelievania poznatkov alebo rozšírených príležitostí pre iné hospodárske subjekty na vývoj doplnkových výrobkov a služieb. Ak sa to však ponechá iba na trh, rad projektov môže mať z perspektívy súkromného sektora nepríťažlivú mieru návratnosti, aj keby boli prínosom pre spoločnosť, pretože podniky snažiac sa o zisk pri rozhodovaní o tom, v akej miere by sa mali zaoberať výskumom, vývojom a inováciami, nedokážu v dostatočnej miere zhodnotiť prínosy svojich činností. Štátna pomoc môže z toho dôvodu prispieť k realizácii projektov, ktorých výsledkom je celkový spoločenský alebo hospodársky prospech a ktoré by inak neboli realizované.

Nie všetky prínosy činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií sú však externalitami a samotná existencia externalít ešte automaticky neznamena, že štátna pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom. Vo všeobecnosti sú spotrebitelia ochotní zaplatiť za priamy prínos nových výrobkov a služieb a podniky môžu zhodnotiť prínosy zo svojich investícií cez iné existujúce nástroje, napríklad práva duševného vlastníctva. V niektorých prípadoch sú však tieto prostriedky nedokonalé a zanechávajú zvyškové zlyhanie trhu, ktoré sa môže napraviť pomocou štátnej pomoci. V prípade základného výskumu sa napríklad často tvrdí, že môže byť ťažké vylúčiť ostatných zo získania prístupu k výsledkom niektorých činností, ktoré tak môžu mať charakter verejných statkov. Na druhej strane môžu byť konkrétnejšie poznatky týkajúce sa výroby často dobre chránené, napríklad pomocou patentov, ktoré umožňujú vynálezcom pri jeho vynáleze vyššiu návratnosť,

- **neúplné a asymetrické informácie:** činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií charakterizuje vysoký stupeň neistoty. Za určitých okolností sa v dôsledku neúplných a asymetrických informácií môžu súkromní investori zdráhať financovať hodnotné projekty a vysokoškolení pracovníci si nemusia byť vedomí možností nájmu v inovačných podnikoch. V dôsledku toho môže byť rozdelenie ľudských a finančných zdrojov neprimerané a projekty, ktoré môžu byť hodnotné pre spoločnosť alebo hospodárstvo, sa nemusia realizovať.

V niektorých prípadoch môžu tiež neúplné a asymetrické informácie brániť prístupu k financovaniu. Neúplné informácie a prítomnosť rizika však automaticky neopodstatňujú potrebu štátnej pomoci. Projekty s nižšou súkromnou návratnosťou investícií, ktoré nie sú financované, môžu byť totiž známku účinnosti trhu. Okrem toho je riziko súčasťou každej podnikateľskej činnosti a samo osebe nepredstavuje zlyhanie trhu. V súvislosti s asymetrickými informáciami však môže riziko zhoršiť problémy s financovaním,

- **zlyhanie koordinácie a siete:** schopnosť podnikov navzájom sa koordinovať alebo komunikovať pri uskutočňovaní výskumu, vývoja a inovácií môže byť narušená z viacerých dôvodov vrátane komplikácií pri koordinácii veľkého počtu spolupracujúcich partnerov, z ktorých niektorí majú odlišné záujmy, problémov s navrhovaním zmlúv a problémov pri koordinácii spolupráce napríklad z dôvodu zdieľania citlivých informácií.

4.2.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc

50. Aj keď niektoré zlyhanie trhu môžu brzdiť celkovú úroveň výskumu, vývoja a inovácií v Únii, nie všetky podniky a odvetvia v hospodárstve sú nimi ovplyvnené v rovnakej miere. V prípade individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, by preto členské štáty mali poskytnúť náležité informácie o tom, či pomoc rieši všeobecné zlyhanie trhu s ohľadom na výskum, vývoj a inovácie v Únii, alebo konkrétne zlyhanie trhu napríklad s ohľadom na určitý sektor alebo oblasť podnikania.

51. Komisia v závislosti od konkrétneho zlyhanie trhu, ktoré treba riešiť, vezme do úvahy tieto prvky:

- **prelievanie poznatkov:** predpokladaná úroveň šírenia poznatkov; osobitný charakter vytvorených poznatkov; možnosť ochrany práv duševného vlastníctva; miera komplementárnosti s inými výrobkami a službami,
- **neúplné a asymetrické informácie:** úroveň rizika a zložitosti činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií; potreba externého financovania; charakteristika príjemcu pomoci, pokiaľ ide o prístup k externému financovaniu,

— **zlyhanie koordinácie:** počet spolupracujúcich podnikov; intenzita spolupráce; odlišné záujmy spolupracujúcich partnerov; problémy s navrhovaním zmlúv; problémy pri koordinácii spolupráce.

52. Komisia bude pri svojej analýze údajného zlyhania trhu obzvlášť zohľadňovať akékoľvek dostupné odvetvové porovnania a ďalšie štúdie, ktoré by mal príslušný členský štát poskytnúť.

53. Členský štát musí pri notifikovaní investičnej pomoci alebo prevádzkovej pomoci na zoskupenia poskytnúť informácie o plánovanej alebo očakávanej špecializácii inovačného zoskupenia, existujúcom regionálnom potenciáli a prítomnosti zoskupení s podobnými cieľmi v Únii.

54. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, ktorá sa poskytuje na projekty alebo činnosti, ktoré sú priamo alebo nepriamo financované aj zo strany Únie (t. j. Komisiou, jej výkonnými agentúrami, spoločnými podnikmi zriadenými na základe článkov 185 a 187 zmluvy alebo akýmkoľvek inými vykonávacími orgánmi, ak toto financovanie zo strany Únie nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov), bude Komisia považovať potrebu zásahu štátu za preukázanú.

55. Na druhej strane v prípadoch, keď je štátna pomoc poskytnutá na projekty alebo činnosti, ktoré sú z hľadiska technického obsahu, úrovne rizika a veľkosti podobné projektom, ktoré už boli v rámci Únie realizované za trhových podmienok, bude Komisia v zásade predpokladať, že neexistuje žiadne zlyhanie trhu, a bude požadovať ďalšie dôkazy a odôvodnenia v súvislosti s potrebou zásahu štátu.

4.3. Vhodnosť opatrenia pomoci

4.3.1. Vhodnosť alternatívnych politických nástrojov

56. Štátna pomoc nie je jediným politickým nástrojom dostupným pre členské štáty na podporu činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Je dôležité mať na pamäti, že môžu existovať iné, lepšie nástroje, ako sú opatrenia na strane dopytu, ktoré zahŕňajú reguláciu, verejné obstarávanie alebo normalizáciu, ako aj zvýšenie financovania verejného výskumu a vzdelávania a všeobecné fiškálne opatrenia. Vhodnosť politického nástroja v danej situácii zvyčajne súvisí s povahou riešeného problému. Pri riešení problému nového účastníka so zhodnotením výsledkov výskumu, vývoja a inovácií môže byť vhodnejšie než štátna pomoc napríklad zníženie prekážok trhu. Zvýšené investície do vzdelávania môžu byť na riešenie nedostatku kvalifikovaných pracovníkov vhodnejšie než poskytnutie štátnej pomoci.

57. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže byť schválená ako výnimka zo všeobecného zákazu štátnej pomoci, keď je potrebné dosiahnuť cieľ spoločného záujmu. Významným prvkom v tejto súvislosti preto je, či a v akom rozsahu možno považovať pomoc na výskum, vývoj a inovácie za vhodný nástroj na zvýšenie činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, ak sa rovnaké výsledky môžu dosiahnuť aj inými menej narúšajúcimi nástrojmi.

58. Komisia bude vo svojej analýze zlučiteľnosti zohľadňovať najmä každé posúdenie vplyvu navrhovaného opatrenia, ktoré príslušný členský štát realizoval. Opatrenia, pri ktorých členské štáty zvážili iné možnosti politiky a pri ktorých sa zistili a predložili Komisii výhody použitia selektívneho nástroja, napríklad štátnej pomoci, sa považujú za vhodný nástroj.

59. Pokiaľ ide o štátnu pomoc, ktorá sa poskytuje na projekty alebo činnosti, ktoré sú priamo alebo nepriamo financované aj zo strany Únie (t. j. Komisiou, jej výkonnými agentúrami, spoločnými podnikmi zriadenými na základe článkov 185 a 187 zmluvy alebo akýmkoľvek inými vykonávacími orgánmi, ak toto financovanie zo strany Únie nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov), bude Komisia považovať vhodnosť opatrenia pomoci za preukázanú.

4.3.2. Vhodnosť rôznych nástrojov pomoci

60. Štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie možno poskytovať v rôznych formách. Členské štáty by mali preto zabezpečiť poskytovanie pomoci vo forme, ktorá pravdepodobne najmenej naruší hospodársku súťaž a obchod. V tejto súvislosti, ak sa pomoc poskytne vo formách, ktoré poskytujú priamu finančnú výhodu (ako sú priame granty, oslobodenia od daní alebo iných povinných poplatkov či ich zníženie alebo poskytnutie pozemkov, výrobkov alebo služieb za výhodné ceny), musí príslušný členský štát predložiť analýzu iných možností a vysvetliť, prečo alebo ako sú iné potenciálne menej rušivé formy pomoci, napríklad vratné predavky alebo formy pomoci, ktoré sú založené na dlhových alebo kapitálových nástrojoch (napr. štátne záruky, kúpa akciového podielu alebo náhradné poskytnutie dlhového financovania alebo kapitálu za výhodných podmienok), menej vhodné.

61. Nástroj pomoci by mal byť vybraný s ohľadom na zlyhanie trhu, ktoré sa snaží riešiť. Ak je napríklad príčinou zlyhania trhu problém prístupu k externému dlhovému financovaniu z dôvodu asymetrických informácií, členský štát by mal namiesto grantu spravidla použiť pomoc vo forme podpory likvidity, napríklad úver alebo záruku. Ak je takisto potrebné podniku do určitej miery zabezpečiť zdieľanie rizík, zvyčajne by mal byť vybraným nástrojom pomoci vratný preddavok. Členské štáty musia odôvodniť vhodnosť vybraného nástroja na riešenie konkrétneho zlyhania trhu najmä v prípadoch, keď sa pomoc poskytuje v inej forme než vo forme podpory likvidity alebo vratného preddavku na činnosti blízke trhu. V prípade schém pomoci, ktorými sa vykonávajú ciele a priority operačných programov, sa nástroj financovania zvolený v rámci týchto programov v zásade považuje za vhodný nástroj.

4.4. Stimulačný účinok

4.4.1. Všeobecné podmienky

62. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie sa môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, ak má stimulačný účinok. Stimulačný účinok nastane vtedy, keď pomoc zmení správanie podniku takým spôsobom, že sa zapojí do vykonávania ďalších činností, ktoré by bez pomoci nevykonával alebo by ich vykonával v obmedzenej miere či iným spôsobom. Pomoc však nesmie slúžiť ako dotácia na náklady na činnosť, ktoré by podniku v každom prípade vznikli, a nesmie kompenzovať bežné podnikateľské riziko hospodárskej činnosti⁽¹⁾.

63. Komisia zastáva názor, že pomoc nemá pre príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnej činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií⁽²⁾ začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom⁽³⁾. Ak sa práce začnú skôr, ako príjemca podá žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom, projekt nebude oprávnený na poskytnutie pomoci.

64. Žiadosť o pomoc musí obsahovať aspoň názov a veľkosť žiadateľa, opis projektu vrátane jeho umiestnenia a dátumu začatia a ukončenia, výšku štátnej podpory potrebnej na jeho realizáciu a zoznam oprávnených nákladov.

65. Pokiaľ fiškálne opatrenia predstavujú štátnu pomoc, Komisia môže na základe hodnotiacich štúdií⁽⁴⁾ predložených členskými štátmi dospieť k záveru, že majú stimulačný účinok, keďže podnecujú podniky k vyšším výdavkom na výskum, vývoj a inovácie.

4.4.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc

66. V prípade individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, musia členské štáty preukázať Komisii, že pomoc má stimulačný účinok, a je preto potrebné, aby predložili jasný dôkaz, že pomoc má pozitívny vplyv na rozhodnutie podniku vykonávať činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, ktoré by inak nevykonával. S cieľom umožniť Komisii vykonať komplexné posúdenie dotknutého opatrenia pomoci musí príslušný členský štát poskytnúť nielen informácie o podporovanom projekte, ale aj čo najpodrobnejší opis toho, čo by sa stalo alebo čo možno oprávnene očakávať v prípade neposkytnutia pomoci, t. j. kontrafaktuálny scenár. Kontrafaktuálny scenár môže byť založený na neexistencii alternatívneho projektu alebo na jasne vymedzenom a dostatočne predvídateľnom alternatívnom projekte, na ktorý príjemca prihliada v rámci svojho interného rozhodovacieho postupu, a môže sa týkať alternatívneho projektu, ktorý sa úplne alebo sčasti realizuje mimo územia Únie.

67. Komisia bude vo svojej analýze zohľadňovať tieto prvky:

- **špecifikácia zamýšľanej zmeny:** musí sa dostatočne spresniť zmena správania, ktorá sa od štátnej pomoci očakáva, t. j., či sa začne nový projekt alebo sa zvýši veľkosť, rozsah alebo rýchlosť dokončenia projektu,

⁽¹⁾ Spojené veci C-630/11 P až C-633/11 P HGA a iní/Komisia (zatiaľ neuverejnené).

⁽²⁾ Ak sa žiadosť o pomoc týka projektu v oblasti výskumu a vývoja, nevylučuje to, že potenciálny príjemca už vykonal štúdie uskutočniteľnosti, na ktoré sa žiadosť o pomoc nevzťahuje.

⁽³⁾ V prípade pomoci na projekty alebo činnosti, ktoré sa realizujú v po sebe nasledujúcich fázach, na ktoré sa môžu vzťahovať samostatné postupy poskytovania pomoci, to znamená, že práce sa nesmú začať pred predložením prvej žiadosti o pomoc. V prípade pomoci poskytnutej v rámci automatickej fiškálnej schémy pomoci sa takáto schéma musela prijať a musela nadobudnúť platnosť pred začatím akýchkoľvek prác na podporovanom projekte alebo pred začatím podporovanej činnosti.

⁽⁴⁾ Aj keď v prípade novozavedených opatrení to nemusí byť možné vykonať *ex ante*, očakáva sa, že členské štáty poskytnú hodnotiace štúdie o stimulačnom účinku ich vlastných schém fiškálnej pomoci (takže súčasťou návrhu takýchto opatrení by spravidla mali byť plánované alebo zamýšľané metodiky hodnotení *ex post*). Ak žiadne hodnotiace štúdie nie sú k dispozícii, stimulačný účinok schém fiškálnej pomoci možno predpokladať len pri inkrementálnych opatreniach.

- **kontrafaktuálna analýza:** zmena správania sa musí určiť porovnaním toho, aký by bol očakávaný výsledok a úroveň zamýšľanej činnosti s pomocou a bez nej. Rozdiel medzi týmito dvomi scenármi ukazuje vplyv opatrenia pomoci a jeho stimulačný účinok,
- **miera ziskovosti:** jak by projekt sám o sebe nebol pre podnik dosť ziskový na to, aby ho realizoval, ale priniesol by významný prospech pre spoločnosť, je väčšmi pravdepodobné, že pomoc má stimulačný účinok,
- **výška investícií a časový horizont peňažných tokov:** vysoké počiatočné investície, nízka úroveň disponibilných peňažných tokov a významný podiel peňažných tokov, ktoré vzniknú v ďalekej budúcnosti alebo za veľmi neistých okolností, sa budú považovať za pozitívne prvky pri posudzovaní stimulačného účinku,
- **úroveň súvisiaceho rizika:** pri posudzovaní rizika sa zohľadní najmä nezvratnosť investície, pravdepodobnosť obchodného neúspechu, riziko, že projekt bude menej produktívny, než sa očakávalo, riziko, že projekt ohrozí iné činnosti príjemcu pomoci, a riziko, že náklady projektu ohrozia jeho finančnú životaschopnosť.

68. Členské štáty sa predovšetkým vyzývajú, aby vychádzali z dokumentov vedenia, posúdení rizík, finančných správ, interných podnikateľských plánov, stanovísk odborníkov a iných štúdií týkajúcich sa projektu, ktorý sa posudzuje. Pri preukazovaní stimulačného účinku by členským štátom mohli pomôcť aj dokumenty obsahujúce informácie o prognózach dopytu, prognózach nákladov, finančných prognózach, dokumenty, ktoré sa predkladajú investičnému výboru a v ktorých sa podrobne opisujú rôzne investičné scenáre, alebo dokumenty poskytované finančným inštitúciám.

69. S cieľom zabezpečiť, aby sa stimulačný účinok stanovil na objektívnom základe, môže Komisia vo svojom posúdení porovnať údaje špecifické pre príslušnú spoločnosť s údajmi vzťahujúcimi sa na odvetvie, v ktorom príjemca pomoci pôsobí. Členské štáty by mali podľa možností poskytnúť najmä údaje špecifické pre príslušné odvetvie, ktoré preukazujú, že príjemcov kontrafaktuálny scenár, jeho požadovaná miera ziskovosti a jeho očakávané peňažné toky sú primerané.

70. V uvedenej súvislosti sa miera ziskovosti môže preskúmať s použitím metodík, ktoré podnik, ktorý je príjemcom pomoci, preukázateľne používa alebo ktoré sa bežne používajú v príslušnom priemyselnom odvetví, a ktoré môžu zahŕňať metódy na zistenie čistej aktuálnej hodnoty projektu (NPV) ⁽¹⁾, miery vnútornej návratnosti (IRR) ⁽²⁾ alebo priemernej rentability investovaného kapitálu (ROCE).

71. Ak pomoc nezmení správanie príjemcu stimulovaním ďalších činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, nemá žiadne pozitívne účinky, pokiaľ ide o podporu výskumu, vývoja a inovácií v Únii. Preto sa pomoc nebude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom v prípadoch, v ktorých sa zdá, že by sa tie isté činnosti mohli vykonávať a vykonávali by sa aj bez pomoci.

4.5. Primeranosť pomoci

4.5.1. Všeobecné podmienky

72. Ak sa má akákoľvek pomoc na výskum, vývoj a inovácie považovať za primeranú, musí byť výška pomoci obmedzená na minimum potrebné na uskutočnenie podporovanej činnosti.

⁽¹⁾ Čistá aktuálna hodnota projektu je rozdiel medzi pozitívnymi a negatívnymi peňažnými tokmi počas životnosti investície, ktoré sú diskontované na ich súčasnú hodnotu (za použitia nákladov na kapitál).

⁽²⁾ Miera vnútornej návratnosti nie je založená na účtovných príjmoch v danom roku, zohľadňuje však budúce peňažné toky, ktorých príjem investor očakáva počas celej doby životnosti investície. Definuje sa ako diskontná sadzba, pri ktorej sa čistá aktuálna hodnota peňažných tokov rovná nule.

4.5.1.1. Maximálne intenzity pomoci

73. S cieľom zabezpečiť úroveň pomoci primeranú k zlyhaniu trhu, ktoré má riešiť, musí byť pomoc stanovená vo vzťahu k vopred vymedzenému súboru oprávnených nákladov a obmedzená na určitý podiel uvedených oprávnených nákladov (ďalej len „intenzita pomoci“). Intenzita pomoci sa musí stanoviť pre každého príjemcu pomoci vrátane v prípade projektu spolupráce.

74. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a rovnaké podmienky uplatňuje Komisia na pomoc na výskum, vývoj a inovácie maximálne intenzity pomoci, ktoré sa stanovujú na základe troch kritérií: i) blízkosť pomoci k trhu ako ukazovateľ jej očakávaných negatívnych účinkov a jej potreby pri zohľadnení potenciálnych vyšších príjmov, ktoré možno očakávať z podporovaných činností; ii) veľkosť príjemcu ako ukazovateľ závažnejších problémov, ktorým zvyčajne čelia menšie podniky pri financovaní rizikového projektu; a iii) závažnosť zlyhania trhu, napr. očakávané externality z hľadiska šírenia poznatkov. Intenzity pomoci by preto mali byť vo všeobecnosti nižšie pri činnostiach spojených s vývojom a inováciami ako pri výskumných činnostiach.

75. Oprávnené náklady pre každé opatrenie pomoci, na ktoré sa vzťahuje tento rámec, sú stanovené v prílohe I. Ak projekt v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa rôzne úlohy, každá oprávnená úloha musí patriť do kategórií základného výskumu, priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja⁽¹⁾. Komisia bude pri zaraďovaní rôznych činností do príslušnej kategórie vychádzať z vlastných skúseností, ako aj z konkrétnych príkladov a vysvetlení uvedených v príručke Frascati OECD⁽²⁾.

76. Maximálne intenzity pomoci všeobecne platné pre všetky oprávnené opatrenia v oblasti výskumu, vývoja a inovácií sú stanovené v prílohe II⁽³⁾.

77. V prípade štátnej pomoci na projekt, ktorý sa vykonáva v spolupráci medzi výskumnými organizáciami a podnikmi, nesmie kombinácia priamej pomoci z verejných zdrojov s príspevkami od výskumných organizácií na rovnaký projekt, ak predstavujú pomoc, prekročiť uplatniteľné intenzity pomoci pre každý podnik, ktorý je príjemcom pomoci.

4.5.1.2. Vratné preddavky

78. Ak členský štát poskytne vratný preddavok, ktorý sa považuje za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy, uplatňujú sa pravidlá uvedené v tomto oddiele.

79. Keď členský štát môže na základe platnej metodiky založenej na dostatočne overených údajoch preukázať, že možno vypočítať ekvivalent hrubého grantu vratného preddavku, môže schému pomoci a s ňou súvisiacu metodiku notifikovať Komisii. Ak Komisia túto metodiku prijme a považuje túto schému za zlučiteľnú, pomoc sa môže poskytnúť na základe ekvivalentu hrubého grantu vratného preddavku až do intenzít pomoci uvedených v prílohe II.

80. Vratný preddavok sa vo všetkých ostatných prípadoch vyjadruje ako percento oprávnených nákladov a môže prekročiť uplatniteľné maximálne intenzity pomoci o 10 percentuálnych bodov za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

- a) v prípade úspešného výsledku sa v opatrení musí stanoviť, že preddavok sa musí splatiť s úrokovou sadzbou, ktorá nie je nižšia než diskontná sadzba vyplývajúca z uplatňovania oznámenia Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb⁽⁴⁾;

(1) Pri tomto zaraďovaní do kategórií sa nemusí nevyhnutne uplatniť chronologický prístup, pri ktorom sa postupuje v čase od základného výskumu k činnostiam, ktoré sú bližšie k trhu. Komisii teda nič nebráni označiť úlohu, ktorá sa vykonáva v neskoršej fáze projektu, za priemyselný výskum, pričom zistí, že činnosť vykonávaná v skoršej fáze projektu predstavuje experimentálny vývoj alebo vôbec nepredstavuje výskum.

(2) „The Measurement of Scientific and Technological Activities, Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development (Meranie vedeckých a technických činností, navrhnutý štandardný postup na realizáciu prieskumov výskumu a experimentálneho vývoja)“, príručka Frascati, OECD, 2002, v zmenenom alebo nahradenom znení. Z praktických dôvodov a pokiaľ sa nepreukáže, že v jednotlivých prípadoch by sa mala použiť iná škála, je tiež možné usudzovať, že jednotlivé kategórie výskumu a vývoja zodpovedajú úrovni technologickej pripravenosti 1 (základný výskum), 2 – 4 (priemyselný výskum) a 5 – 8 (experimentálny výskum) – pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Európska stratégia pre kľúčové podporné technológie – cesta k rastu a zamestnanosti“, COM(2012) 341 final z 26.6.2012.

(3) Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia vzťahujúce sa na pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva a rybárstva uvedené v nariadení o skupinových výnimkách.

(4) Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6).

- b) v prípade lepšieho výsledku ako je výsledok definovaný ako úspešný by mal príslušný členský štát požadovať platby nad rámec splatenia sumy preddavku vrátane úrokov podľa platnej diskontnej sadzby;
- c) v prípade neúspechu projektu sa preddavok nemusí splatiť v plnej výške. V prípade čiastočného úspechu by malo byť splatenie úmerné stupňu dosiahnutého úspechu.

81. Aby mohla Komisia posúdiť opatrenie, musí zahŕňať podrobné ustanovenia splácania v prípade úspechu, v ktorých sa jasne vymedzuje, čo sa bude považovať za úspešný výsledok, na základe primeraného a obozretného predpokladu.

4.5.1.3. Fiškálne opatrenia

82. Pokiaľ fiškálne opatrenie predstavuje štátnu pomoc, intenzita pomoci fiškálneho opatrenia sa môže vypočítať buď na základe individuálnych projektov, alebo na úrovni podniku ako pomer medzi celkovou daňovou úľavou a výškou všetkých oprávnených nákladov na výskum, vývoj a inovácie, ktoré vznikli v období najviac troch po sebe nasledujúcich fiškálnych rokov. V poslednom uvedenom prípade sa fiškálne opatrenie môže vzťahovať bez rozdielu na všetky oprávnené činnosti, nesmie však prekročiť uplatniteľnú intenzitu pomoci na experimentálny vývoj⁽¹⁾.

4.5.1.4. Kumulácia pomoci

83. Pomoc sa môže poskytnúť súčasne podľa viacerých schém pomoci alebo kumulovať s pomocou *ad hoc* za predpokladu, že celková výška štátnej pomoci na činnosť alebo projekt neprekročí stropy pomoci stanovené v tomto rámci. Ako sa pripomína v bode 9, financovanie zo strany Únie, ktoré centrálné spravujú inštitúcie, agentúry, spoločné podniky a iné orgány Únie a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členských štátov, nepredstavuje štátnu pomoc a nemalo by sa brať do úvahy. Ak sa takéto financovanie zo strany Únie kombinuje so štátnou pomocou, celková výška financovania z verejných prostriedkov poskytnutá v súvislosti s rovnakými oprávnenými nákladmi však nesmie prekročiť najvýhodnejšiu mieru financovania stanovenú v platných právnych predpisoch Únie.

84. Ak sú výdavky oprávnené na pomoc na výskum, vývoj a inovácie úplne alebo čiastočne potenciálne oprávnené aj na pomoc na iné účely, na prekryvajúcu sa časť sa bude vzťahovať najvýhodnejší strop podľa akéhokoľvek z príslušných pravidiel.

85. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie sa nemôže kumulovať s podporou *de minimis*, pokiaľ ide o rovnaké oprávnené náklady, ak by to viedlo k intenzite pomoci, ktorá by prekračovala intenzity pomoci stanovené v tomto rámci.

4.5.2. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc

86. V prípade individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, samotné dodržiavanie súboru vopred vymedzených maximálnych intenzít pomoci nepostačuje na zabezpečenie primeranosti.

87. Ako všeobecné pravidlo a v záujme posúdenia primeranosti pomoci Komisia spravidla overí, či výška pomoci nepresahuje minimum nevyhnutné na to, aby bol podporovaný projekt dostatočne ziskový, napríklad tým, že bude možné dosiahnuť mieru vnútornej návratnosti (IRR) zodpovedajúcu špecifickej referenčnej hodnote alebo návratnosti pre dané odvetvie alebo firmu. Na tento účel sa môžu tiež použiť bežné miery návratnosti, ktoré príjemca požaduje pri iných projektoch v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, jeho náklady na kapitál ako celok alebo návratnosť, ktorá je v príslušnom priemyselnom odvetví bežná. Všetky príslušné očakávané náklady a prínosy sa musia zohľadniť počas celého času trvania projektu, vrátane nákladov a príjmov vyplývajúcich z výsledkov činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

88. Ak sa ukáže, napríklad na základe interných dokumentov spoločnosti, že si príjemca pomoci môže jednoznačne vybrať medzi možnosťou realizovať podporovaný projekt alebo alternatívny projekt bez využitia pomoci, pomoc sa bude považovať za obmedzenú na minimum, len ak jej výška nepresiahne čisté dodatočné náklady na vykonávanie príslušných činností v porovnaní s kontrafaktuálnym projektom, ktorý by sa zrealizoval bez pomoci. Na stanovenie čistých dodatočných nákladov porovná Komisia očakávané čisté aktuálne hodnoty investície do podporovaného projektu s kontrafaktuálnym projektom, pričom sa zohľadnia pravdepodobnosti výskytu rôznych obchodných scenárov⁽²⁾.

⁽¹⁾ Naopak, ak sa v opatrení fiškálnej pomoci rozlišujú rôzne kategórie výskumu a vývoja, príslušné intenzity pomoci sa nesmú prekročiť.

⁽²⁾ V konkrétnom prípade, keď pomoc umožňuje iba zvýšenie rýchlosti dokončenia projektu, by malo porovnanie odrážať najmä rôzne lehoty z hľadiska peňažných tokov a oneskoreného vstupu na trh.

89. Ak sa pomoc poskytuje na projekty v oblasti výskumu a vývoja alebo na zriadenie alebo modernizáciu výskumných infraštruktúr a ak Komisia na základe metodiky stanovenej v bode 87 alebo bode 88 môže stanoviť, že pomoc je striktno obmedzená na nevyhnutné minimum, môžu byť povolené vyššie maximálne intenzity pomoci ako tie, ktoré sú stanovené v prílohe II, až do úrovni uvedených v tejto tabuľke.

	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja			
Základný výskum	100 %	100 %	100 %
Aplikovaný výskum	80 %	70 %	60 %
— pod podmienkou efektívnej spolupráce medzi podnikmi (pri veľkých podnikoch cezhranične alebo s aspoň jedným MSP) alebo medzi podnikom a výskumnou organizáciou; alebo	90 %	80 %	70 %
— pod podmienkou rozsiahleho šírenia výsledkov			
Pomoc na zriadenie a modernizáciu výskumných infraštruktúr	60 %	60 %	60 %

90. Členské štáty musia vysvetliť spôsob určovania výšky pomoci na preukázanie, že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum. Pri posudzovaní primeranosti pomoci sa môže použiť aj dokumentácia a výpočty použité na analýzu stimulačného účinku. Ak identifikovaná potreba pomoci súvisí skôr s ťažkosťami pri získavaní dlhového financovania na trhu než s nedostatočnou ziskovosťou, obzvlášť vhodným spôsobom na zabezpečenie čo najmenej výšky pomoci môže byť jej poskytnutie v podobe úveru, záruky alebo vratného preddavku namiesto nevratnej formy, napríklad grantu.

91. Ak existuje viacero potenciálnych kandidátov na realizáciu podporovanej činnosti, požiadavka primeranosti sa dodrží s väčšou pravdepodobnosťou, ak sa pomoc poskytne na základe transparentných, objektívnych a nediskriminačných kritérií.

92. S cieľom riešiť skutočné alebo potenciálne priame alebo nepriame narušenia medzinárodného obchodu je možné povoliť intenzity vyššie, než sú intenzity všeobecne povolené na základe tohto rámca, ak konkurenti, ktorí sa nachádzajú mimo Únie, v posledných troch rokoch dostali alebo dostanú, či už priamo alebo nepriamo, pomoc rovnakej intenzity na podobné projekty. Ak sa vzhľadom na osobitnú povahu dotknutého sektora narušenia medzinárodného obchodu pravdepodobne vyskytnú až po uplynutí viac ako troch rokov, možno referenčné obdobie zodpovedajúcim spôsobom predĺžiť. Ak je to možné, príslušný členský štát poskytne Komisii dostatočné informácie, ktoré jej umožnia posúdiť situáciu, najmä z hľadiska potreby zohľadnenia konkurenčnej výhody konkurenta z tretej krajiny. Ak Komisia nemá dôkazy o poskytnutej alebo navrhutej pomoci, môže svoje rozhodnutie založiť aj na nepriamych dôkazoch.

93. Pri zhromažďovaní dôkazov môže Komisia využiť svoje vyšetrovacie právomoci⁽¹⁾.

4.6. Zabránenie neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod

4.6.1. Všeobecné úvahy

94. Pre zabezpečenie zlučiteľnosti pomoci na výskum, vývoj a inovácie s vnútorným trhom sa musia obmedziť negatívne účinky opatrenia pomoci z hľadiska narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a musia ich prevážiť pozitívne účinky z hľadiska príspevku k cieľu spoločného záujmu.

95. Komisia vidí dve hlavné potenciálne narušenia hospodárskej súťaže a obchodu medzi členskými štátmi spôsobené pomocou na výskum, vývoj a inovácie, a to narušenie trhu s výrobkami a účinky na umiestnenie činností. Oba typy môžu viesť k neefektívnej alokácii, ktorá oslabuje hospodársku výkonnosť vnútorného trhu, a k obavám v súvislosti s distribúciou, vzhľadom na to, že pomoc ovplyvňuje distribúciu hospodárskej činnosti medzi regiónmi.

⁽¹⁾ Pozri článok 1 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ) č. 734/2013 z 22. júla 2013 (Ú. v. EÚ L 204, 31.7.2013, s. 15).

96. Pokiaľ ide o narušenia na trhoch s výrobkami, štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže mať vplyv na hospodársku súťaž v inovačných procesoch a na trhoch s výrobkami, na ktorých sa využívajú výsledky činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

4.6.1.1. Účinky na trhy s výrobkami

97. Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže narušiť hospodársku súťaž v oblasti inovačných procesov a na trhoch s výrobkami troma spôsobmi, a to narušením procesu vstupu konkurencie na trh a jej odchodu z trhu, narušením dynamických investičných stimulov a vytvorením alebo zachovaním trhovej sily.

i) Narušenie procesu vstupu konkurencie na trh a jej odchodu z trhu

98. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže brániť trhovému mechanizmu v odmeňovaní najefektívnejších výrobcov a vo vyvíjaní tlaku na najmenej neefektívnych, aby sa zlepšili, reštrukturalizovali alebo odišli z trhu. To by mohlo viesť k situácii, keď z dôvodu poskytovanej pomoci sú konkurenti, ktorí by boli inak schopní zotrvať na trhu, nútení z trhu odísť, alebo na trh vôbec nevstúpia. Štátna pomoc môže podobne brániť neefektívnym podnikom v odchode z trhu alebo dokonca spôsobiť, že na trh vstúpia a získajú trhovú podiel od inak efektívnejších konkurentov. Ak teda nie je pomoc na výskum, vývoj a inovácie zameraná správne, môže podporiť neefektívne podniky, a tak viesť k trhovým štruktúram, v rámci ktorých mnohí účastníci zďaleka nedosahujú hranicu efektívnosti. Z dlhodobého hľadiska môže zasahovanie do procesov vstupu konkurencie na trh alebo jej odchodu z trhu potláčať inovácie a spomaľovať zlepšovanie produktivity v celom odvetví.

ii) Narušenie dynamických stimulov

99. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže u konkurentov príjemcu pomoci narušiť dynamické stimuly na investovanie. Ak podnik dostane pomoc, vo všeobecnosti to zvýši pravdepodobnosť úspešnosti činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií tohto podniku a vedie k výraznejšej prítomnosti na príslušnom trhu (príslušných trhoch) s výrobkami v budúcnosti. Uvedená výraznejšia prítomnosť na trhu môže viesť konkurentov k zníženiu rozsahu ich pôvodných investičných plánov (účinnok vytlačenia).

100. Okrem toho môže prítomnosť pomoci spôsobiť sebauspokojenie potenciálnych príjemcov alebo ich väčšiu mieru riskovania. Dlhodobý vplyv na celkovú výkonnosť odvetvia bude v tomto prípade pravdepodobne negatívny. Ak nie je pomoc na výskum, vývoj a inovácie správne zameraná, môže tak podporiť nevykonné podniky a viesť k trhovým štruktúram, kde mnohí účastníci trhu zďaleka nedosahujú hranicu efektívnosti.

iii) Vytváranie alebo zachovanie trhovej sily

101. Pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže mať rušivý účinok aj z hľadiska zvýšenia alebo udržania stupňa trhovej sily na trhoch s výrobkami. Trhová sila je sila ovplyvnenia trhových cien, výstupu, sortimentu alebo kvality výrobkov a služieb alebo iných parametrov hospodárskej súťaže po značnú dobu v neprospech spotrebiteľov. Dokonca aj keď pomoc neposilňuje trhovú silu priamo, môže ju posilňovať nepriamo tým, že existujúcich konkurentov odrádza od expanzie alebo ich núti k odchodu, alebo odrádza nových konkurentov od vstupu na trh.

4.6.1.2. Účinky na obchod a výber umiestnenia

102. Štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže viesť k narušeniu hospodárskej súťaže aj v prípade, keď ovplyvní výber umiestnenia. Uvedené narušenia môžu v členských štátoch vzniknúť, ak podniky súťažiaci na cezhraničnej úrovni alebo ak zvažujú iné možnosti umiestnenia. Pomoc zameraná na premiestnenie činnosti do iného regiónu v rámci vnútorného trhu nemusí viesť priamo k narušeniu trhu s výrobkami, premiestňuje však činnosti alebo investície z jedného regiónu do druhého.

4.6.1.3. Zjavné negatívne účinky

103. V zásade je potrebné opatrenie pomoci a kontext, v ktorom sa uplatňuje, analyzovať s cieľom určiť rozsah, v akom môže narúšať hospodársku súťaž. Možno však určiť aj určité situácie, v ktorých negatívne účinky zjavne prevažujú nad pozitívnymi účinkami, čo znamená, že pomoc nemožno pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

104. Najmä podľa všeobecných zásad zmluvy nemožno štátnu pomoc pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak je opatrenie pomoci diskriminačné v rozsahu, ktorý nie je odôvodnený charakterom štátnej pomoci. Ako je vysvetlené v oddiele 3, Komisia tak neumožní žiadne opatrenie, ak takéto opatrenie alebo s ním spojené podmienky predstavujú neoddeliteľné porušenie práva Únie. Ide najmä o opatrenia pomoci, pri ktorých je poskytnutie pomoci podmienené povinnosťou, aby príjemca mal hlavné sídlo v príslušnom členskom štáte (alebo aby bol usadený prevažne v uvedenom členskom štáte) alebo aby používal domáce výrobky alebo služby, ako aj opatrenia pomoci obmedzujúce možnosť príjemcu využívať výsledky výskumu, vývoja a inovácií v iných členských štátoch.

105. Za zlučiteľnú sa nebude považovať ani pomoc, ktorá vedie len k zmene umiestnenia činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií na vnútornom trhu bez toho, aby došlo k zmene povahy, veľkosti alebo zamerania projektu.

4.6.2. Schémy pomoci

106. Schémy pomoci, ktoré je potrebné notifikovať, nesmú viesť k výrazným narušeniam hospodárskej súťaže a obchodu, ak majú byť zlučiteľné s vnútorným trhom. Obzvlášť aj v takom prípade, keď sa narušenia môžu považovať za obmedzené na individuálnej úrovni (za predpokladu, že pomoc je nevyhnutná a primeraná na dosiahnutie spoločného cieľa), by schémy pomoci na kumulatívnom základe stále mohli viesť k vysokým úrovňam narušení. Takéto narušenia môžu byť napríklad výsledkom pomoci, ktorá negatívne ovplyvňuje dynamické stimuly pre inovácie na strane konkurentov. V prípade schémy zameranej na určité odvetvia je riziko takýchto narušení dokonca ešte výraznejšie.

107. Bez toho, aby bol dotknutý bod 122, členské štáty musia preto preukázať, že akékoľvek negatívne účinky budú obmedzené na minimum pri zohľadnení napríklad veľkosti príslušných projektov, jednotlivcej a kumulatívnej výšky pomoci, počtu predpokladaných príjemcov, ako aj charakteristík cielených odvetví. S cieľom umožniť Komisii posúdiť pravdepodobné negatívne účinky schém pomoci, ktoré je potrebné notifikovať, môžu členské štáty predložiť akékoľvek posúdenie vplyvu, ako aj hodnotenia *ex post* vykonané v prípade podobných predchádzajúcich schém.

4.6.3. Dodatočné podmienky pre individuálnu pomoc

4.6.3.1. Narušenia na trhoch s výrobkami

108. S cieľom umožniť Komisii pri individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, určiť a posúdiť potenciálne narušenia hospodárskej súťaže a obchodu, by členské štáty mali predložiť informácie o i) príslušných trhoch s výrobkami, t. j. trhoch ovplyvnených zmenou správania príjemcu pomoci a ii) ovplyvnených konkurentoch, zákazníkoch alebo spotrebiteľoch.

109. Komisia pri posudzovaní negatívnych účinkov opatrenia pomoci zameria svoju analýzu narušení hospodárskej súťaže na predvídateľný vplyv pomoci na výskum, vývoj a inovácie na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušných trhoch s výrobkami. Komisia bude prikladať väčšiu váhu rizikám pre hospodársku súťaž a obchod, ktoré s veľkou pravdepodobnosťou vzniknú v blízkej budúcnosti.

110. Pokiaľ bude určitá inovačná činnosť spojená s viacerými budúcimi trhami s výrobkami, vplyv štátnej pomoci sa bude preskúmavať na všetkých príslušných trhoch. V niektorých prípadoch sa s výsledkami činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, napr. vo forme práv duševného vlastníctva, obchoduje na trhoch s technológiami, napríklad prostredníctvom udeľovania licencií na patenty alebo predaja. V uvedených prípadoch môže Komisia zväziť aj účinok pomoci na hospodársku súťaž na trhoch s technológiami.

111. Komisia použije na posúdenie potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže rôzne kritériá, konkrétne narušenie dynamických stimulov, vytváranie alebo zachovanie trhovej sily a udržiavanie neefektívnych trhových štruktúr.

i) Narušenie dynamických stimulov

112. Komisia v rámci svojej analýzy potenciálneho narušenia dynamických stimulov vezme do úvahy tieto prvky:

— *rast trhu*: čím viac sa očakáva rast trhu v budúcnosti, tým menej je pravdepodobné, že pomoc negatívne ovplyvní stimuly konkurentov vzhľadom na dostatok príležitostí na rozvoj ziskového podnikania,

- *výška pomoci*: opatrenia pomoci s významnou výškou pomoci s väčšou pravdepodobnosťou povedú k značnému účinku vytlačenia. Významnosť výšky pomoci sa bude merať najmä podľa výšky prostriedkov vynaložených hlavnými účastníkmi trhu na podobné projekty,
- *blízkosť k trhu/kategória pomoci*: čím viac sa opatrenie pomoci zameriava na činnosti, ktoré sú blízko k trhu, tým je pravdepodobnejšie, že povedie k vytvoreniu značného účinku vytlačenia,
- *otvorené výberové konanie*: ak sa pomoc poskytuje na základe transparentných, objektívnych a nediskriminačných kritérií, Komisia zaujme kladnejšie stanovisko,
- *výstupné prekážky*: konkurenti s väčšou pravdepodobnosťou zachovajú alebo dokonca zvýšia svoje investičné plány, keď sú výstupné prekážky inovačného procesu vysoké. To môže nastať, keď sa mnohé predošlé investície konkurentov obmedzili na určitý okruh výskumu, vývoja a inovácií,
- *stimuly pre hospodársku súťaž na budúcom trhu*: pomoc na výskum, vývoj a inovácie môže viesť k situácii, keď konkurenti príjemcu pomoci upustia od súťaženia na budúcom trhu typu „vítaz berie všetko“, pretože výhoda poskytnutá prostredníctvom pomoci z hľadiska stupňa technologického pokroku, úspor z rozsahu, sieťových účinkov alebo načasovania znižuje pre nich možnosť vstúpiť na tento budúci trh s potenciálnym úspechom,
- *diferenciácia výrobkov a intenzita hospodárskej súťaže*: ak sa inovácia výrobku zameriava skôr na vývoj diferencovaných výrobkov v súvislosti napríklad s odlišnými značkami, normami, technológiami alebo spotrebiteľskými skupinami, pravdepodobnosť ovplyvnenia konkurentov je nižšia. Tá istá situácia nastáva aj vtedy, keď je na trhu veľa efektívnych konkurentov.

ii) Vytváranie alebo zachovanie trhovej sily

113. Komisia sa zaujíma najmä o tie opatrenia v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, ktoré umožňujú príjemcovi pomoci posilniť trhovú silu, ktorú má na existujúcich trhoch s výrobkami, alebo ju presunúť na budúce trhy s výrobkami. Komisia preto pravdepodobne nezistí problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže spojené s trhovou silou v prípadoch, keď má príjemca pomoci trhovú podiel nižší ako 25 % a na trhoch, na ktorých je koncentrácia trhu meraná Herfindahlov-Hirschmannovým indexom (HHI) nižšia ako 2 000.

114. Komisia v rámci svojej analýzy trhovej sily vezme do úvahy tieto prvky:

- *trhová sila príjemcu pomoci a štruktúra trhu*: ak je príjemca pomoci na trhu s výrobkami už dominantným, opatrenie pomoci môže posilniť jeho dominantné postavenie ďalším oslabením konkurenčného tlaku, ktorý môžu konkurenti vyvíjať na podnik prijímajúci pomoc. Podobne môžu mať opatrenia štátnej pomoci významný vplyv na oligopolných trhoch, na ktorých pôsobí iba málo účastníkov,
- *úroveň prekážok vstupu*: v oblasti výskumu, vývoja a inovácií môžu existovať značné prekážky vstupu pre nových účastníkov. Uvedené prekážky zahŕňajú právne prekážky vstupu (najmä pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva), úspory z rozsahu a sortimentu, prekážky prístupu k sieťam a infraštruktúre a iné strategické prekážky vstupu alebo rozšírenia,
- *sila kupujúceho*: trhovú silu podniku môže byť obmedzená aj trhovým postavením kupujúcich. Prítomnosť silných kupujúcich môže slúžiť ako protipól silného trhového postavenia, ak je pravdepodobné, že kupujúci sa budú snažiť o zachovanie dostatočnej konkurencie na trhu,
- *výberové konanie*: opatrenia pomoci, ktoré umožnia podnikom so silným postavením na trhu ovplyvňovať výberové konanie, napr. právom odporúčať podniky vo výberovom konaní alebo ovplyvnením cesty výskumu spôsobom, ktorý bezdôvodne nezvýhodňuje alternatívne možnosti, pravdepodobne vzbudia obavy Komisie.

iii) Zachovanie neefektívnych trhových štruktúr

115. Komisia vo svojej analýze trhových štruktúr zohľadní, či sa pomoc poskytuje na trhoch s nadmernou kapacitou alebo v upadajúcich odvetviach. V situáciách, keď trh rastie alebo štátna pomoc na výskum, vývoj a inovácie pravdepodobne zmení celkovú dynamiku rastu odvetvia, najmä zavedením nových technológií, existuje menší dôvod na obavy.

4.6.3.2. Účinky na umiestnenie

116. Najmä v prípadoch, keď je pomoc na výskum, vývoj a inovácie blízko k trhu, môže na niektorých územiach vytvoriť prínos v podobe výhodnejších podmienok z hľadiska nasledujúcej produkcie, najmä z dôvodu porovnateľne nižších výrobných nákladov v dôsledku pomoci alebo vyšších úrovní činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií vykonávaných na základe pomoci. Môže to viesť k presunu podnikov na uvedené územia.

117. Účinky na umiestnenie môžu byť relevantné aj pre výskumné infraštruktúry. Ak sa pomoc používa najmä na prilákanie infraštruktúry na určitý región na úkor iného, neprispieje to k podpore ďalších činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v Únii.

118. Komisia vo svojej analýze individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, zodpovedajúcim spôsobom zohľadní všetky dôkazy, že príjemca pomoci zvažil aj alternatívne umiestnenia.

4.7. Transparentnosť

119. Od 1. júla 2016 a s výnimkou poskytnutia individuálnej pomoci vo výške menej ako 500 000 EUR musia členské štáty na webovej lokalite komplexne pokrývajúcej oblasť štátnej pomoci, či už na celoštátnej alebo regionálnej úrovni, uverejniť aspoň tieto informácie o notifikovaných opatreniach štátnej pomoci: úplné znenie schémy pomoci a jej vykonávacie ustanovenia alebo právny základ pre individuálnu pomoc, alebo odkaz na ne; identitu orgánu poskytujúceho pomoc; identitu jednotlivých príjemcov; formu a výšku pomoci poskytnutej jednotlivým príjemcom; dátum poskytnutia pomoci; typ príjemcu (malý a stredný podnik alebo veľký podnik); región, v ktorom má príjemca sídlo (na úrovni NUTS II); a hlavné odvetvie hospodárstva, v ktorom príjemca vyvíja činnosť (na úrovni skupín podľa klasifikácie NACE)⁽¹⁾. Takéto informácie sa musia uverejniť do šiestich mesiacov od prijatia rozhodnutia o poskytnutí pomoci alebo, v prípade fiškálnych opatrení, do jedného roka od dátumu daňového priznania, musia sa uchovávať aspoň počas desiatich rokov a musia byť dostupné pre širokú verejnosť bez obmedzení⁽²⁾.

5. HODNOTENIE

120. S cieľom ďalej obmedziť narušenia hospodárskej súťaže a obchodu môže Komisia požadovať, aby schémy pomoci, ktoré je potrebné notifikovať, podliehali časovým obmedzeniam a hodnoteniu uvedenému v bode 37. Hodnotenia by sa mali vykonávať najmä v prípade schém, u ktorých sú potenciálne narušenia mimoriadne vysoké, t. j. schém, ktoré môžu výrazne obmedziť hospodársku súťaž, ak sa ich vykonávanie nepreskúma včas.

121. Vzhľadom na sledované ciele a aby nevznikla neprimeraná záťaž pre členské štáty a menšie opatrenia pomoci sa požiadavka uvedená v bode 120 bude uplatňovať len na schémy pomoci s veľkým rozpočtom, ktoré sa vyznačujú novými vlastnosťami, alebo ak možno predpokladať významné zmeny v oblasti trhu, technológií alebo regulácie. Hodnotenie musí vykonať odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc, na základe spoločnej metodiky stanovenej Komisiou⁽³⁾ a toto hodnotenie sa musí zverejniť. Členské štáty musia spolu s príslušnou schémou pomoci predložiť aj návrh plánu hodnotenia, ktorý bude tvoriť neoddeliteľnú súčasť hodnotenia danej schémy zo strany Komisie.

122. V prípade schém pomoci, ktoré sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti niektorého nariadenia o skupinovej výnimke výlučne z dôvodu ich veľkého rozpočtu, Komisia posúdi ich zlučiteľnosť výlučne na základe plánu hodnotenia.

123. Hodnotenie sa musí včas predložiť Komisii, aby mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci, a v každom prípade po skončení jej platnosti. Presný rozsah a metódy každého hodnotenia sa vymedzia v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. Pri akomkoľvek následnom opatrení pomoci s podobným cieľom vrátane akejkoľvek zmeny schém pomoci uvedenej v bode 122 sa musia zohľadniť výsledky tohto hodnotenia.

⁽¹⁾ S výnimkou obchodných tajomstiev a ďalších dôverných informácií v náležite odôvodnených prípadoch a pod podmienkou schválenia zo strany Komisie [oznámenie Komisie z 1.12.2003 o služobnom tajomstve v rozhodnutiach o štátnej pomoci, C(2003) 4582 (Ú. v. EÚ C 297, 9.12.2003, s. 6)]. V prípade fiškálnych opatrení sa informácie o výške individuálnej pomoci môžu poskytnúť na základe týchto rozpätí (v mil. EUR): [0,5 – 1]; [1 – 2]; [2 – 5]; [5 – 10]; [10 – 30]; [30 a viac].

⁽²⁾ V prípade neoprávnenej pomoci budú členské štáty musieť zabezpečiť, aby boli tie isté informácie zverejnené ex post, a to najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu rozhodnutia Komisie. Tieto informácie by mali byť dostupné vo formáte, ktorý umožňuje vyhľadávanie údajov, ich extrakciu a jednoduché zverejňovanie na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML.

⁽³⁾ Pozri samostatné oznámenie Komisie o spoločných metodických usmerneniach k hodnoteniu štátnej pomoci.

6. PREDKLADANIE SPRÁV A MONITOROVANIE

124. V súlade s nariadením Rady (ES) č. 659/1999⁽¹⁾ a nariadením Komisie (ES) č. 794/2004⁽²⁾ a ich následnými zmenami musia členské štáty predkladať Komisii výročné správy.

125. Členské štáty musia uchovávať podrobné záznamy týkajúce sa všetkých opatrení pomoci. Takéto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na potvrdenie, že podmienky týkajúce sa oprávnených nákladov a maximálnych intenzít pomoci boli splnené. Uvedené záznamy sa musia uchovávať v priebehu desiatich rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie sa musia predložiť Komisii.

7. UPLATNITEĽNOSŤ

126. Komisia bude zásady stanovené v tomto rámci uplatňovať na posudzovanie zlučiteľnosti každej notifikovanej pomoci na výskum, vývoj a inovácie, v súvislosti s ktorou bude po 1. júli 2014 musieť prijať rozhodnutie. Neoprávnená pomoc na výskum, vývoj a inovácie sa posúdi v súlade s predpismi uplatniteľnými v deň poskytnutia pomoci.

127. Podľa článku 108 ods. 1 zmluvy Komisia navrhuje, aby členské štáty v prípade potreby upravili svoje existujúce schémy pomoci na výskum, vývoj a inovácie tak, aby boli v súlade s týmto rámcom, a to najneskôr do 1. januára 2015.

128. Členské štáty sa vyzývajú, aby vyjadrili svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s vhodnými opatreniami navrhovanými v bode 127 do dvoch mesiacov od dátumu uverejnenia tohto rámca v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia od nejakého členského štátu nedostane odpoveď, bude predpokladať, že príslušný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

8. PRESKÚMANIE

129. Komisia sa môže rozhodnúť kedykoľvek preskúmať alebo zmeniť tento rámec, ak by to bolo nevyhnutné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže alebo vzhľadom na zohľadnenie iných politík Únie a medzinárodných záväzkov alebo z akýchkoľvek iných opodstatnených dôvodov.

(1) Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

(2) Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

PRÍLOHA I

Oprávnené náklady

Pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja	a) Náklady na personál: výskumní pracovníci, technici a iní pomocní pracovníci v rozsahu, v ktorom sa podieľajú na projekte. b) Náklady na nástroje a vybavenie v rozsahu a v období ich použitia v rámci projektu. Ak sa takéto nástroje a vybavenie nepoužívajú na projekt počas celého času ich životnosti, za oprávnené sa považujú jedine náklady na odpisy zodpovedajúce dĺžke projektu, vypočítané na základe osvedčených účtovných postupov. c) Náklady na budovy a pozemky v rozsahu a v trvaní ich použitia v rámci projektu. V súvislosti s budovami sa za oprávnené považujú iba náklady na odpisy zodpovedajúce dĺžke projektu, vypočítané na základe osvedčených účtovných postupov. V prípade pozemkov sú oprávnenými nákladmi náklady na komerčný prevod alebo skutočne vynaložené kapitálové náklady. d) Náklady na zmluvný výskum, poznatky a patenty zakúpené alebo licencované z vonkajších zdrojov na základe zásady trhového odstupu, ako aj náklady na poradenské služby a rovnocenné služby použité výlučne na projekt. e) Ďalšie priamo vynaložené režijné náklady vyplývajúce z projektu. f) Iné priamo vynaložené prevádzkové náklady vrátane nákladov na materiály, dodávky a podobné výrobky vyplývajúce z projektu.
Pomoc na štúdie uskutočniteľnosti	Náklady na štúdiu.
Pomoc na zriadenie a modernizáciu výskumných infraštruktúr	Investičné náklady na nehmotné a hmotné aktíva.
Pomoc na inovácie pre MSP	a) Náklady na získanie, schválenie a ochranu patentov a iných nehmotných aktív. b) Náklady na dočasné vyslanie vysokoškolených pracovníkov z organizácií venujúcich sa výskumu a šíreniu poznatkov alebo veľkých podnikov činných v oblasti výskumu, vývoja a inovácií na novovytvorenú funkciu u príjemcu, pričom títo pracovníci nenahrádzajú iných pracovníkov. c) Náklady na poradenské služby zamerané na inovácie a náklady na služby na podporu inovácií.

Pomoc na inováciu procesov a organizačnú inováciu	Náklady na personál; náklady na nástroje, vybavenie, budovy a pozemky v rozsahu a na obdobie ich použitia v rámci projektu; náklady na zmluvný výskum, poznatky a patenty zakúpené alebo licencované z vonkajších zdrojov za podmienok trhového odstupu; dodatočné režijné náklady a ostatné prevádzkové náklady vrátane nákladov na materiál, dodávky a podobné výrobky, ktoré vznikli priamo v dôsledku projektu.
Pomoc inovačným zoskupeniam	
Investičná pomoc	Náklady na investície do hmotných a nehmotných aktív.
Prevádzková pomoc	Náklady na personál a administratívne náklady (vrátane režijných nákladov), ktoré sa týkajú: a) oživenia činnosti zoskupenia s cieľom uľahčiť spoluprácu, výmenu informácií a poskytovanie alebo usmerňovanie špecializovaných služieb a služieb šitých na mieru na podporu podnikania; b) marketingovej činnosti zoskupenia s cieľom zvýšiť účasť nových podnikov alebo organizácií a zvýšiť viditeľnosť zoskupenia; c) správy zariadení zoskupenia a d) organizácie programov odbornej prípravy, seminárov a konferencií s cieľom podporovať výmenu poznatkov, vytváranie sietí a nadnárodnú spoluprácu.

PRÍLOHA II

Maximálne intenzity pomoci

	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja			
Základný výskum	100 %	100 %	100 %
Priemyselný výskum	70 %	60 %	50 %
— pod podmienkou efektívnej spolupráce medzi podnikmi (pri veľkých podnikoch cezhranične alebo s aspoň jedným MSP) alebo medzi podnikom a výskumnou organizáciou, alebo	80 %	75 %	65 %
— pod podmienkou rozsiahleho šírenia výsledkov			
Experimentálny vývoj	45 %	35 %	25 %
— pod podmienkou efektívnej spolupráce medzi podnikmi (pri veľkých podnikoch cezhranične alebo s aspoň jedným MSP) alebo medzi podnikom a výskumnou organizáciou, alebo	60 %	50 %	40 %
— pod podmienkou rozsiahleho šírenia výsledkov			
Pomoc na štúdie uskutočniteľnosti	70 %	60 %	50 %
Pomoc na zriadenie a modernizáciu výskumných infraštruktúr	50 %	50 %	50 %
Pomoc na inovácie pre MSP	50 %	50 %	—
Pomoc na inováciu procesov a organizačnú inováciu	50 %	50 %	15 %
Pomoc inovačným zoskupeniam			
Investičná pomoc	50 %	50 %	50 %
— v podporovaných oblastiach, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy	55 %	55 %	55 %
— v podporovaných oblastiach, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy	65 %	65 %	65 %
Prevádzková pomoc	50 %	50 %	50 %